

CONTRIBUȚII LA REPERTORIUL ARHEOLOGIC AL JUDEȚULUI VRANCEA (DOVEZI ALE CONTINUITĂȚII DE LOCUIRE, DIN SECOLELE II—VII E.N.)

VICTOR BOBI

Situat în sud-vestul Moldovei la curbură exterioară a Carpaților, în bazinul râului Putna, — județul Vrancea — constituie o punte de legătură între cele trei provincii românești — Moldova, Muntenia și Transilvania.

Din punct de vedere geomorfologic, teritoriul județului Vrancea are o structură de soluri foarte variată și complexă, caracteristică stepelor și silvostepelor în regiunea de câmpie și soluri specifice domeniului pădurii în regiunea de dealuri și de munte ¹.

Continuitatea de locuire a omului încă din paleolitic în această zonă, situată la curbură exterioară a Carpaților, atestată de numeroasele așezări descoperite, se datorește condițiilor favorabile climă temperată, relieful variat, fertilitatea solului, izvoare de apă, pășunat, sare, vînat și pescuit, păduri etc.

* * *

Cercetările arheologice ² efectuate în ultimii douăzeci de ani au dus la descoperirea a numeroase așezări și necropole aparținînd sec. II—VII e.n.

Primele descoperiri carpice în țara noastră au fost făcute în anii 1926—1927 la Virteșcoi ³. Deși în acea vreme Gr. Anițescu și I. L. Neagu materialele descoperite nu le-au atribuit carpilor, arătînd doar legătura lor cu La Tène-ul „celto-dacic“, cercetările ulterioare au confirmat că descoperirile de la Virteșcoi aparțin carpilor, care constituiau ramura estică a dacilor, documentați pentru secolele II—III e.n. în Moldova ⁴.

Săpăturile sistematice întreprinse în stațiunile arheologice de la Pădureni ⁵ și Tîfești ⁶, cît și cercetările de suprafață efectuate pe teritoriul județului Vrancea, au adus o contribuție la cunoașterea mai apro-

1. H. Grumăzescu, Ioan Ștefănescu, *Județele Patriei — județul Vrancea* — Editura Academiei R.S.R. Buc. 1970, pp. 5—55.

2. N. Zaharia, M. Petrescu-Dîmbovița, Em. Zaharia, *Așezări din Moldova de la paleolitic pînă în secolul al XVIII-lea*, Ed. Academiei R.S.R. Buc. 1970, pp. 372, 359, 367, 365, 368.

3. Gr. Anițescu, în A. Arh., II 3. 1929, pp. 14—21 și I. L. Neagu în A. Arh. III, 5—6, 1930, pp. 45—51.

4. Gh. Bichir, *Descoperiri carpice în regiunea Galați*, DANUBIUS I 1967, p. 115.

5. S. Morintz și Gh. Bichir, *Săpăturile arheologice de la Pădureni*, Materiale, vol. VI, p. 487.

6. S. Morintz și N. Harțuche, *Săpăturile de la Tîfești*, Materiale vol. VIII, p. 525.

fundată a culturii carpice, care este socotită ca una din cele mai importante realizări ale arheologiei românești din ultimul pătrar de veac⁷.

Acestor descoperiri, li se mai adaugă și două morminte sarmatice identificate în raza orașului Focșani⁸. Și un altul, descoperit la Cindești⁹.

Tot în anul 1926, Gr. Anîtescu, cu ocazia cercetării necropolei carpice de la Virteșcoiu, a descoperit și urme materiale aparținând culturii Sintana de Mureș, printre care, un pieptene de os și o monedă de la Constantin cel Mare, dar care le atribuie culturii carpice¹⁰.

Cultura Sintana (sec. IV e.n.), pe teritoriul județului Vrancea, este cunoscută prin cercetările arheologice de suprafață cit și cele sistematice efectuate în ultimii ani la Lespezi-Homocea¹¹, Mărtinești¹². Iugani¹³ și Oreavu¹⁴, cercetări care au dat numeroase informații privind societatea omenească în acea perioadă.

Dacă unele descoperiri arheologice privind epoca neolitică, sau cea a primei jumătăți a mileniului I e.n., au constituit în județul Vrancea obiectul unor cercetări încă din anul 1926, dovezi arheologice din sec. VI—VII e.n. nu au fost semnalate. O descoperire izolată, care a marcat existența primei așezări din sec. VI—VII e.n. a fost cea de la Dragoslaveni¹⁵, identificată cu ocazia sondajului în locul unde se afla depozitul de unelte și arme din sec. VIII—XI e.n. Apoi, descoperirea unor locuințe și a trei morminte izolate identificate pe suprafața necropolei de la Cindești¹⁶ și a cercetărilor de la Lespezi-Homocea¹⁷ și Oreavu¹⁸.

7. Gh. Bichir, *Cultura Carpică*, Ed. Acad. R.S.R. Buc. 1973, p. 7.

8. Gh. Untaru și S. Morintz. *Mormint sarmatic descoperit în orașul Focșani*. SCHIV, XIII, Nr. 1, 1962, p. 157; N. Harțuche, Contribuții la repertoriul arheologic al județului Vrancea — Studii și comunicări, Vrancea, vol. II, 1979, p. 11.

9. Cu ocazia cercetărilor necropolei de la Cindești — punctul „Coasta Banului“ a fost identificat un mormint de înhumatie sarmat, cu un bogat inventar compus din podoabe (fibule, pandantive mărgel) și ceramică. Inedit.

10. Cercetînd această zonă dr. Gh. Bichir, descoperă în 1956 așezarea necropolei carpice și urme de locuire de tip Sintana de Mureș. În acest sens arată că moneda de la Constantin cel Mare și pieptenele de os aparțin locuirii de tip Sintana și nu de necropola carpică cum face Gr. Anîtescu. (Gh. Bichir. Descoperiri carpice în regiunea Galați, în DANUBIUS I, 1967, p. 116).

11. Ioan Mitrea. *Descoperiri prefeudale din regiunea centrală estică a Carpaților orientali și din zona de contact cu podișul Moldovei*, CARPICA I, 1968, p. 254.

12. Victor Bobi, *Considerații preliminare asupra celor două necropole de tip Sintana de Mureș de la Mărtinești și Iugani — Vrancea*, în MEMORIA ANTI-QUITATIS, VI (sub tipar).

13. Idem.

14. Așezare din sec. IV—VII e.n. cercetată parțial în anul 1975 de către Ioan Mitrea de la Muzeul din Bacău, în colaborare cu Muzeul din Focșani.

15. Maria Comșa și Gh. Constantinescu, *Depozitul de unelte și arme din epoca feudală timpurie descoperit la Dragoslaveni — Vrancea*, SCIV, 3, tom 20, 1969, p. 425.

16. Stațiunea arheologică de la Cindești, este constituită dintr-un nucleu central — Cetățuia și așezări ce gravitează în jurul ei și necropola aparținând epocii bronzului — cultura Monteoru, unde, pînă în anul 1979, au fost cercetate 700 morminte de înhumatie și incineratie. Cercetările au fost efectuate în colaborare cu Institutul de Istorie și Arheologie Iași, reprezentat de M. Florescu și Muzeul județean Vrancea, reprezentat de Bobi V.

17. Idem, nota 11.

18. Idem. nota 14.

În ultima perioadă, cu ocazia săpăturilor arheologice de salvare de la Coroteni¹⁹ și Palanca²⁰, au fost identificate noi dovezi materiale din sec. VI—VII e.n., cărora li se mai adaugă și alte descoperiri întâmplătoare de obiecte și monede bizantine, care atestă continuitatea populației autohtone în zona Carpaților de curbură — județul Vrancea, epocă corespunzătoare procesului de formare a limbii și poporului român.

* * *

Potrivit stadiului actual al cercetărilor noastre, din punct de vedere geomorfologic și al repartizării zonelor cercetate, putem preciza că au fost identificate urme de locuire din sec. II—VII e.n. pe întreg teritoriul județului Vrancea (fig. 1).

Cercetările au cuprins trei zone principale :

- a. zona dealurilor subcarpatice, care cuprinde numărul cel mai mare de așezări și necropole (30 puncte arheologice) ;
- b. Cimpia Siretului, (unde au fost identificate 18 puncte arheologice) ;
- c. zona dealurilor Tutovei, situată între văile Siretului și pîriul Zeletin, (unde au fost identificate 4 puncte arheologice).

Rezultatele acestor cercetări au dus la îmbogățirea considerabilă a patrimoniului muzeal.

Considerăm că aceste descoperiri arheologice, incluse pe harta județului Vrancea, aduc o contribuție la cunoașterea civilizației din sec. II—VII a mileniului I e.n., din țara noastră, iar prezentul repertoriu în care sînt incluse 54 așezări și necropole, pe localități — în ordine alfabetică și descrise în formă rezumativă, indicîndu-se încadrarea cronologică (sec. II—III ; IV și V—VII) și bibliografia existentă, va deveni un instrument de informare pentru toți cei care doresc să cunoască această perioadă a istoriei locale.

I. DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DIN SEC. II—III e.n.

1. Bîrsești

- a. În punctul „Surduc“, situat pe malul rîului Putna, au fost identificate materiale de tip carpic, — ceramică cenușie lucrată la roată²¹.
- b. La punctul de pe teritoriul comunei denumit „Tarnița“ au fost descoperite fragmente ceramice, în mare parte aparținînd culturii carpice — ceramică cenușie lucrată la roată.

2. Bolotești

Vatra satului. În cuprinsul proprietăților din vatra satului, în zona de sud-vest au fost descoperite fragmente ce aparțin culturii carpice. Se remarcă ceramica cenușie lucrată la roată.

3. Bontăești, comuna Cîrligele

Punctul „La Fintini“²². Situat pe partea stîngă a văii Merei. Este o așezare protejată de pantele înalte și abrupte ale văii Merei și rîpei

19. Cercetări arheologice de salvare începute în 1977 de V. Bobi și A. Paragină.

20. Sondaj de salvare început în anul 1978 de V. Bobi.

21. S. Morintz, în *Materiale*, VII, p. 206.

22. Gh. Bichir, op. cit. în *SCIV* 16 p. 676.

Nucetului precum și de pădurea din jur. Fragmentele ceramice provin de la vasele de dimensiuni mari, lucrate la roată și de culoare cenușie.

4. Budești, comuna Cotești

Pe terasa superioară a piriului Cîrceiul, în spatele grădinii locuitorului Nițu Valentin, care, cu ocazia desfundării terenului pentru vie, a găsit un cuptor pentru ars oale sau de topit minereu. Tot aici, cu prilejul cercetărilor de suprafață, au fost găsite numeroase lupe de metal, ceramică de tip carpice și un fragment de vas de dimensiuni mari (chiup). De asemenea, tot aici a fost găsită și o monedă de la Antoninus Pius — (139—161 e.n.). (Cercetări efectuate de Constantinescu Gh. și Paragină Anton).

5. Călimănești, oraș Mărășești

Punctul „La Budăile cele multe“

În apropierea satului, pe locul numit la „Budăile cele multe“, au fost descoperite fragmente ceramice din sec. II—III e.n. (SCIV, II, 1951, p. 21).

6. Cîndești, comuna Dumbrăveni

În punctul „Coasta Nacului“, cu ani în urmă, au fost organizate săpături arheologice pe cetățuie, unde au fost identificate două nivele de locuire (epoca bronzului — cultura Monteoru și LaTène). Pe toată suprafața din jurul cetății se găsesc fragmente ceramice ce aparțin culturii carpice. (Fragmente de la urne funerare din pastă cenușie lucrate la roată).

7. Crucea de Sus — oraș Panciu

În punctul „Hazna“, situat pe terasa superioară a piriului Hăulița, au fost identificate fragmente ceramice ce aparțin sec. II—III e.n. Se remarcă ceramica cenușie lucrată la roată.

8. Dălhăuți, comuna Cîrligele

Punctul „Via C.A.P.“ Cîrligele (Ferhat). În partea de N-V a satului Dălhăuți, la cca. 2 km. de riul Milcov și satul Dălhăuți, au fost descoperite fragmente ceramice lucrate la roată, de culoare cenușie ce aparțin culturii carpice.

9. Domnești, comuna Pufești

a. În apropierea așezării neolitice, pe terasa dreaptă a Siretului, în punctul „Pe Curte“ au fost găsite numeroase fragmente ceramice aparținând epocii geto-dacice, culturii carpice și epocii feudalismului dezvoltat. Ceramica din sec. II—III e.n. este lucrată la roată și are culoarea cenușie.

b. „La Brazi“, la 7 km. de Adjud, pe partea dreaptă a șoselei Focșani—Adjud se întinde o platformă de câteva ha, ce se înalță progresiv pînă la malul unei viroage, care poartă numele de Lunca Domnești și ajunge la peste 10 m înălțime. Așezarea este situată în partea de nord-est a satului Domnești și localnicii o numesc punctul „La Brazi“.

Toată suprafața descrisă este presărată cu fragmente ceramice aparținând epocii neoliticului târziu, epocii bronzului — cultura Monteoru, LaTène-ului și culturii carpice. Fragmentele ceramice ce aparțin culturii carpice sînt lucrate la roată și au culoarea cenușie.

c. „La Arini“, punctul situat în zona S-E a satului Domnești Tg., unde au fost identificate numeroase fragmente ceramice din pastă cenușie lucrate la roată, care arată existența unei bogate așezări carpice.

10. Focșani

a. Punctul „Fundătura“ — Str. Comisia Centrală ²³

În anul 1962, cu ocazia săpării unei gropi, a fost găsit un mormînt de înhumăție sarmat ²¹, cu un bogat inventar constînd din ceramică, podoabe și o monedă de bronz emisă în anul 354, în timpul domniei împăratului Constantin (337—361).

b. Punctul „Liceul Unirea“ ²⁴

În urma unei săpături, executată în vara anului 1958 în curtea Liceului Unirea, au fost descoperite resturile unui mormînt de înhumăție. Din inventarul funerar s-au putut recupera un vas de lut lucrat cu mîna și cîteva fragmente de vase lucrate la roată. Din punct de vedere tipologic, vasul amintit este de factură sarmatică, pe cînd cele lucrate la roată, de culoare cenușie, aparțin culturii carpice. Mormîntul în discuție aparține populației sarmate — este vorba de sarmații roxolani — datînd de la începutul sec. III e.n. ²⁴.

c. În marginea vestică a orașului Focșani, pe malul stîng al Milcovului, la încrucișarea șoselei Focșani—Cîrligele cu apa Milcovului, au fost găsite fragmente ceramice aparținînd sec. II—III e.n. Toate fragmentele ceramice sînt lucrate la roată și au culoare cenușie.

d. În actualul parc „N. Bălcescu“ din Focșani, au fost descoperite fragmente ceramice carpice ²⁵.

e. În partea sud-vestică a orașului Focșani, într-o grădină de pe str. Unirea principatelor nr. 14, a fost descoperit un tezaur monetar de cca. 120 monede imperiale romane (antonini), din care 66 se mai păstrează în colecțiile Complexului muzeal Focșani ²⁶.

11. Irești, comuna Vidra

Punctul „Baraghin“ Pe terasa superioară, situată în extremitatea nord-estică a satului, pe lotul de folosință a lui Baraghin Ion, a fost descoperită o urnă cu capac plină cu oase calcinate, lucrată la roată și care are culoare cenușie, la adîncimea de 0,60 m. cu ocazia desfîndării terenului. Probabil, este vorba de o necropolă carpică sau un mormînt izolat.

23. S. Morintz, Gh. Unzaru, op. cit. SCIV I 1962, p. 137.

24. N. Harțușche, *Contribuții...* p. 11.

25. S. Morintz și N. Harțușche, op. cit. p. 160.

26. Gh. Constantinescu și H. Boss, *Descoperiri monetare în raionul Focșani și împrejurimi*, SCIV I, 1957, p. 463.

12. Muncelu²⁷, comuna Străoane

Punctul „Petrea Ioan“, situat în partea de nord-est a satului Muncelu. Aici se găsesc urme arheologice aparținând culturii carpice. Toate fragmentele ceramice au culoarea cenușie și sint lucrate la roată.

13. Nănești, comuna Nănești²⁸

Punctul „Gorgani“, pe malul drept al Siretului la 1 km. spre nord de comuna Nănești și la doi km. de confluența râului Siret cu Putna. Aici se află un promontoriu denumit Gorgan, cu o suprafață de cca. 2 ha. Cercetările de suprafață au dus la identificarea a numeroase resturi de locuire, ceramică, fragmente de chirpic și vatră, printre care și numeroase fragmente ceramice cenușii și lucrate la roată, ce aparțin culturii carpice.

14. Odobești

Punctul „Șarba“

Pe terasa stingă a Milcovului, în punctul „Șarba“, cam în dreptul Stațiunii Virteșcoi, au fost descoperite fragmente de tip carpice, lucrate la roată din pastă cenușie.

15. Panciu

Punctul „La Brazi“

În partea vestică a orașului Panciu, în apropierea Schitului Brazi, se află o terasă la nord de fostul Schit Brazi. Aici au fost găsite numeroase fragmente ceramice lucrate cu mîna și la roată, ce aparțin culturii carpice (sec. II—III e.n.) și feudalismului timpuriu (sec. IX—X e.n.).

16. Pădureni — orașul Adjud

În dreptul kilometrului 209 în dreapta șoselei naționale Focșani—Adjud) au fost descoperite, în toamna anului 1957 cu ocazia desfundării terenului, fragmente ceramice și oase calcinate. Efectuîndu-se săpături de salvare, s-au identificat trei cimitire de înhumăție, datînd din perioade diferite epoca bronzului, 10 morminte, prima epocă a fierului, 14 morminte și secolul III e.n., 77 morminte.

Așezarea carpică este la sud de necropolă. În anii 1958—1959, au fost identificate bordeie și gropi de provizii²⁹.

17. Pietroasa, comuna Bolotești

Pe terasa joasă din fața bisericii satului Găgești, în punctul numit „Dealul Bisericii“ s-au descoperit fragmente ceramice aparținând culturii carpice.

27. M. Brudiu, *Materiale IX*, p. 520.

28. Victor Spinei, *Unele probleme privind vasele sferoconice SCIV II*, tom 20, 1970, p. 253.

29. Gh. Bichir, *Noi contribuții la cunoașterea culturii materiale a carpilor*, în SCIV, 16, 1965, 4. p. 676.

18. Poiana, comuna Vrincioaia

În satul Poiana, pe Valea Putnei, la sud de podul dintre sat și comuna Birsești, a fost identificată o așezare carpică. În materialul ceramic de culoare cenușie, lucrat la roată, se găsesc și fragmente de amfore romane³⁰.

19. Popești, comuna Urechești

a. Punctul „Văduva!”

În apropierea podului de peste riul Oreavu, se află un bot de deal, paralel cu șoseaua națională Popești—Focșani. În ruptura malului din partea opusă șoselei, au apărut mai multe vase lucrate la roată, de culoare cenușie în care se găseau oase calcinate. De asemenea, tot aici a fost descoperită și o amforă romană. Două dintre aceste urne și amfora au intrat în colecțiile Complexului muzeal Vrancea.

b. Tot în acest punct, dar în partea dreaptă a șoselei, au fost descoperite și numeroase fragmente ceramice ce aparțin sec. IV e.n. Materialul ceramic se compune din două categorii. Primul este lucrat cu mîna din pastă brun-roșcată. Celălalt este lucrat la roată din pastă fină, culoare cenușie și roșie. După materialul arheologic identificat, putem preciza că în acest punct se află o necropolă carpică pe terasa superioară iar, în dreapta șoselei, două așezări, una carpică și una de tip Sîntana.

20. Ruginеști

În punctul „Păcurița”, situat în partea sudică a satului, au fost identificate fragmente ceramice ce aparțin culturii carpice (sec. II—III e.n.). Numeroasele fragmente ceramice din pastă cenușie sînt lucrate la roată.

21. Șișcani — Adjud

Între riul Siret și satul Șișcani se află o terasă joasă, unde au fost identificate fragmente ceramice de culoare cenușie lucrată la roată aparținînd culturii carpice.

22. Țifești

Punctul „La Grigorești”³¹

Pe terasa joasă din stînga rîului Putna, la oca. 500 m sud de biserica din satul Oleșești, au fost descoperite în 1932, cu ocazia desfîndării terenului pentru plantarea viței de vie, circa 50 vase care conțineau oase calcinate, cenușă, mărgеle și alte obiecte. În 1958, făcîndu-se arături adînci, a fost descoperită și așezarea, distrugîndu-se mai multe locuințe. În anul 1959, au fost întreprinse săpături de salvare, cu care prilej s-au identificat gropi de provizii, un cuptor de ars ceramică, bucăți de zgură metalică, oase de animale și ceramică.

30. M. Brudiu, *Materiale* IV, p. 522.

31. S. Morintz și N. Harțuche, în *Materiale*, VIII, pp. 521—525.

23. Vidra.

Punctul „Izvorul de la conductă”³².

Situat în partea de est a comunei Vidra, la circa 1 km distanță de clădirea Consiliului popular, pe partea dreaptă a șoselei Vidra — Vi-zantea, au fost găsite mai multe vase monteorene (I c 2) și urne funerare, din pastă cenușie lucrată la roată, care conțineau oase calcinate și câteva obiecte de podoabă carpice.

24. Virteșcoi, comuna Virteșcoi

Stațiunea arheologică de la Virteșcoi se află pe dealul Titila, pe terasa dreaptă a râului Milcov. La poalele și pe panta lină a dealului se află necropola carpică, iar pe platou, așezarea.

În aceeași zonă au fost identificate și urme de locuire din sec. IV e.n.

Sondajele arheologice au fost efectuate în anii 1926, 1927 și 1929. Noi cercetări de suprafață au fost efectuate, în anul 1956, de Gh. Bichir, când a fost identificată așezarea carpică și fragmente ceramice de tip Sintana (sec. IV e.n.).

II. DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DIN SEC. IV e.n.

1. Călimănești, oraș Mărășești.

Punctul „Pe muchie”, situat între șoseaua națională Mărășești — Adjud și satul Călimănești. Au fost găsite fragmente ceramice de culoare cenușie lucrate la roată, care ar indica că pe acest promontoriu a existat o așezare de tip Sintana (sec. IV e.n.).

2. Cîmpuri, comuna Cîmpuri³³.

În punctul „La șantier”, situat la extremitatea sudică a satului, pe terasa inferioară a Șușiței, a fost identificată o așezare de tip Sintana de Mureș (sec. IV e.n.) Ceramica, în general, este lucrată la roată și are culoare cenușie.

3. Cîndești, comuna Dumbrăveni.

În partea de SE de satul Cîndești, pe terasa înaltă a râului Rimna a fost identificat un cuptor de ars ceramică în malul surpat. După ceramica descoperită, care este lucrată la roată și de culoare cenușie, cuptorul aparține sec. IV e.n. (Cultura Sintana de Mureș).

4. Coroteni, comuna Slobozia Bradului.

Punctul „sediul CAP”, unde în anul 1977 au început săpături de salvare într-o stațiune complexă, și unde au fost identificate urme de locuire din epoca neoliticului mijlociu — cultura Boian — faza Bolinteanu și pînă în epoca feudalismului dezvoltat. Fragmentele ceramice din sec. IV e.n. sînt din pastă cenușie și roșie, lucrate la roată.

32. N. Harțușche, Contribuții... p. 14.

33. M. Brudiu, Cercetări... Materiale, IX, p. 520.

5. Gugești, comuna Gugești.

a. În punctul „Hîrtopul Mare“, situat în zona sud-estică a comunei, pe o terasă medie de pe malul drept al râului Rîmna, au fost găsite, cu ocazia surpării malului, mai multe locuințe ce aparțin culturii Sîntana de Mureș (sec. IV e.n.).

Din ceramica întregibilă, se remarcă mai multe fragmente de vase de dimensiuni mari (chiupuri).

6. Iugani, comuna Boghești.

a. Punctul „Pereschiv“ — necropolă de tip Sîntana pe Mureș — a fost identificată în anul 1973 cu ocazia surpării unui mal al pîrului Pereschiv. În anul 1974 a fost întreprinsă săpătură de salvare, continuată în anul 1975, cu care prilej au fost descoperite 15 morminte de înhumăție, avînd un bogat inventar ce constă din ceramică, unelte și podoabe.

(Cercetare V. Bobi, Complexul muzeal Vrancea-Focșani).

b. La cca 1 km distanță spre N-E de necropolă, a fost identificată și așezarea din sec. IV e.n.

7. Lespezi, comuna Homocea.

În punctul „Bobeică“, situat lîngă Rîpa Drăgăiciei, s-au găsit materiale ce aparțin sec. IV și fragmente ceramice lucrate cu mîna și la roată, ce prezintă asemănări importante cu ceramica atribuită sec. al V-lea din așezarea de la Mănoaia-Costișa.

(Cercetare I. Mitrea — Muzeul de istorie și artă Bacău).

8. Mărtinești, comuna Tătăranu.

a. Punctul „Stația de filtrare a apei“, situat pe malul stîng al pîrului Vijitoarea, la confluența sa cu râul Rîmnic. Cu ocazia excavării pămîntului pentru terasamentul stației în anul 1971, au fost identificate cîteva morminte de înhumăție din sec. IV e.n. În anul 1972, a fost întreprinsă o săpătură de salvare, cu care prilej au mai fost descoperite 5 morminte de înhumăție și un cenotaf. Toate mormintele au avut un inventar bogat în ceramică și obiecte de podoabă.

b. Punctul „Complexul zootehnic“ se află la cca 1,5 km spre vest de necropola din sec. IV e.n., situat tot pe malul stîng al pîrului Vijitoarea. Aici a fost identificată așezarea de tip Sîntana. Cu ocazia săpării unei gropi, a fost identificată o locuință cu un bogat material ceramic lucrat la roată, căni și ulcioare din ceramică roșie și castroane din ceramică cenușie.

(Cercetare V. Bobi — Complexul muzeal Vrancea).

9. Olăreni, comuna Slobozia Bradului.

Punctul „Curături“ este situat pe terasa înaltă a pîrului Vîrzaru“. Cu ocazia surpării unor maluri și formării unor torenți, au ieșit la iveală în profilul malului mai multe locuințe de tip bordei, din care s-a cules un bogat material arheologic ce aparține sec. IV e.n. Se remarcă și prezența unor fragmente de amfore romane.

10. Oreavu, comuna Gugești.

În zona estică a satului, pe terasa de pe malul stîng al rîului Rimna, a fost identificată cu ani în urmă o așezare din sec. IV e.n. Prin săpăturile arheologice întreprinse în anul 1975, au fost identificate și urme de locuire din sec. VI-VII e.n. (Cercetările arheologice de la Oreavu au fost conduse de I. Mitrea — directorul Muzeului de istorie și artă Bacău în colaborare cu Muzeul de istorie și etnografie Focșani).

11. Popești, comuna Urechești.

În punctul „Văduva“, situat pe terasa malului drept al rîului Oreavu, au fost identificate numeroase fragmente ceramice din sec. IV e.n. de culoare cenușie și roșie și fragmente de amfore romane.

12. Timboești.

Punctul „Lutărie“, situat în spatele școlii generale, unde se află gropi de lut și cărămidărie. Au fost identificate numeroase fragmente ceramice lucrate la roată, culoare cenușie, de tip Sintana de Mureș (sec. IV e.n.).

13. Virteșcoi, comuna Virteșcoi.

Situat pe terasa dreaptă a rîului Milcov, în dealul Titila, au fost identificate fragmente ceramice lucrate la roată din pastă cenușie, cit și fragmente de amfore și obiecte, care indică existența unei așezări din sec. IV e.n.

14. Voetin, comuna Sihlea.

În punctul „La curte“, situat pe malul stîng al rîului Coțatcu, la cca 200 m de marginea satului, a fost identificată o necropolă ce aparține culturii Sintana de Mureș. Surparea unui mal a scos la iveală cinci vase întregi lucrate la roată din pastă cenușie. Trei, din cele cinci, au intrat în colecțiile muzeului vrincean.

III. DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DIN SECOLUL VI—VII e.n.

1. Cindești, comuna Dumbrăveni.

Punctul „Coasta Banului“.

Cu ocazia cercetării necropolei din epoca bronzului — cultura Monteoru de la Cindești — punctul Coasta Banului au fost descoperite mai multe locuințe cu pietrar și trei morminte de incinerare în urnă, ce aparțin sec. VI—VII e.n.

(Cercetare M. Florescu de la Institutul de Istorie și Arheologie Iași și V. Bobi — Muzeul județean Vrancea).

34. Ion Mitrea, *Descoperiri prefeudale*, CARPICA I 1968, p. 249.

35. Maria Comșa și Gh. Constantinescu, *Depozitul de unelte și arme din epoca feudală timpurie descoperit la Dragoslaveni — Vrancea SCIVA*, 3 tom 20, 1969, p. 425.

2. Coroteni, comuna Slobozia Bradului

Punctul „Sediul CAP”.

Cu ocazia săpăturilor de salvare efectuate în stațiunea de la Coroteni în anii 1977—1980, au fost identificate trei locuințe — bordei cu pietrar din sec. VI—VII e.n. cu un bogat inventar compus din ceramică lucrată cu mîna și la roată — unelte din os, ceramică și fier.

În locuința nr. 2 a fost găsit și un mormînt de înhumatie orientat E-V.

(Cercetare V. Bobi și A. Paragină — Muzeul județean Vrancea).

3. Dragosloveni, comuna Dumbrăveni.

Punctul „La Aguzi” 35.

Cu ocazia sondajului efectuat în anul 1968 în locul unde a fost descoperit depozitul de unelte și arme din epoca feudală timpurie, în acest punct a fost identificat și un bordei din sec. VI e.n.

4. Focșani, punctul Stamatinești.

Cu ocazia cercetărilor efectuate în jurul monumentului istoric, au fost descoperite mai multe fragmente ceramice lucrate cu mîna din care s-a reconstituit un vas ce aparține sec. VI e.n.

(Cercetare Gh. Cantacuzino — Institutul de Arheologie București).

5. Oreavu — comuna Gugești.

În zona estică a satului, în punctul numit „La grajduri”, situat pe terasa malului stîng al rîului Rimna, cu ocazia cercetării așezării din sec. IV e.n. au fost identificate și locuințe ce aparțin sec. VI—VII e.n.

(Cercetări arheologice efectuate de I. Mitrea — Bacău și colectivul muzeului de istorie din Focșani).

6. Palanca, comuna Urechești.

Punctul „Căramidărie”, situat la cca 500 m de punctul TITIR, unde au fost efectuate săpături arheologice. Aici au fost identificate trei locuințe bordei, cu ocazia prăbușirii malului de unde locuitorii luau lut. Dintre locuințele, care deja au fost fortuite prin taluzare a malului, s-a putut surprinde profilul uneia. Inventarul celor trei locuințe, ce a mai fost salvat, se compune din cuptoare cu pietrar, din care unul asemănător celor de la Budureasca—Ploiești, fusaiole, o rîșniță circulară și cîteva obiecte din fier.

Ceramica lucrată cu mîna și la roată prezintă analogii pentru secolele VI—VII e.n.

(Cercetare V. Bobi — 1978—1979 — Muzeul județean Vrancea).

7. Răcoasa, comuna Răcoasa.

Punctul „Vatra Satului”.

În zona de S.E. au fost descoperite fragmente ceramice aparținînd sec. VI—VII e.n., printre care și un tipar de piatră pentru turnat podoabe. Se remarcă numeroase fragmente ceramice din pastă fină lucrate la roată de culoare brună și roșie.

Prin cercetările arheologice prezentate, putem afirma că zona sud-vestică a Moldovei — județul Vrancea, a reprezentat în mileniul I e.n. o zonă cu intensități de locuire variabile de la o epocă la alta.

Cu ocazia cercetărilor de teren și săpăturilor sistematice efectuate pînă la 10 septembrie 1980, au fost depistate 54 puncte arheologice, din care 46 așezări, 8 necropole și 10 descoperiri izolate (monede, tezaure, unelte, obiecte de podoabă, morminte etc.).

Prezentăm statistic, pe perioade și culturi, toate descoperirile atribuite sec. II—VII e.n.

I. Pentru sec. II—III e.n. au fost identificate

a) 29 așezări

b) 4 necropole

c) 3 descoperiri izolate de morminte.

Materialul arheologic tipic culturii carpice se compune din ceramică, obiecte de metal (argint, bronz și fier), cum ar fi pandantivi și cercei filigranați, fibule de bronz și fier, oglinzi de tip sarmatic, alte obiecte de metal și obiecte de podoabă.

d) 2 morminte izolate atribuite populației sarmatice, descoperite în puncte diferite.

Inventarul mormintelor constă dintr-un număr bogat de obiecte (ceramică, podoabe, monede).

Așezările carpice au fost identificate pe întreg teritoriul județului, deci putem vorbi de o intensă locuire în această vreme. Cele mai multe dintre ele se concentrează în zona deluroasă a județului.

II. Pentru perioada sec. IV e.n., reprezentată prin așezări și necropole de tip Sintana de Mureș, au fost identificate 14 puncte, din care 3 necropole, iar 3 puncte sînt atribuite sec. IV—V e.n.

Toate așezările identificate se găsesc pe terasele joase din preajma apelor, atît în zonele de deal cît și în cele de șes.

În afara materialului ceramic, care este foarte bogat, au fost descoperite în aceste așezări și necropole, obiecte de fier (cuțite, fibule etc.), fibule din bronz, obiecte de os (piepteni, tuburi cu ace etc.), obiecte de podoabă, pahare de sticlă etc.

III. Din perioada sec. VI—VII au fost identificate 7 puncte și trei morminte de incinerare precum și unul din inhumatie.

Materialul ceramic lucrat cu mîna, cît și la roată la care se mai adaugă și cel de import de factură bizantină, își găsește analogii atît în descoperirile din Moldova, Muntenia cît și în Transilvania.

În afara materialului ceramic, s-au găsit și obiecte de metal, cuie, cuțite, lupe, apoi obiecte din os, tipare de piatră și o rîșniță circulară.

Printre descoperirile monetare din sec. VI—VII e.n. putem aminti un număr de 12 puncte cu descoperiri de monede imperiale romane și bizantine, din care 5 tezaure, iar în rest descoperiri izolate.

Pe lîngă descoperirile menționate, ne îngăduim să amintim și de valul de pămînt, ale cărui urme se mai păstrează între localitățile Ploscuțeni, din Valea Siretului, și Stoicani din cea Prututului, zonă care, prin cercetările arheologice efectuate, a condus la unele confirmări,

că „refugiul goților a fost podișul central Moldovenesc”³⁶. În această zonă au fost identificate numeroase așezări și necropole ce aparțin sec. IV e.n.

Din cele prezentate, reiese că numărul descoperirilor arheologice din sec. IV—VII e.n. este relativ redus. Acest lucru trebuie pus pe seama lipsei investigațiilor de teren și a săpăturilor care numai în ultimii ani au fost intensificate spre această perioadă.

CONCLUZII

Cercetările arheologice, toponimia și hidronimia au infirmat unele teze tendențioase care, nu numai că au contestat continuitatea geto-dacilor în cadrul provinciei Dacia, ci și pe aceea a dacilor liberi din zona extracarpatică a Daciei. Aceste afirmații au fost combătute de cercetările arheologice din ultima vreme, care arată limpede că dacii liberi au locuit intens în secolele II—IV e.n. teritoriile vechii Dacii rămase în afara Imperiului roman.

Identificarea culturii materiale a dacilor liberi din estul, sud-estul și vestul provinciei Dacia este una din cele mai remarcabile realizări ale arheologiei românești din ultimile trei decenii³⁹.

Tot cercetările arheologice au confirmat faptul că cultura carpică este dacică în esența ei și, prin caracteristicile pe care le prezintă, poate fi considerată ca o formă evoluată a La Tène-ului geto-dacic, căruia i s-au adăugat influențele romane și sarmatice⁴⁰.

Inventarul bogat al așezărilor și necropolelor carpice descoperite și pe teritoriul județului Vrancea, arată că populația acelei perioade a dus o viață prosperă — unele observații făcute în așezări și necropole indică existența unei stratificări sociale în sinul societății carpice. Datele furnizate, cu ocazia descoperirii necropolei de la Pădureni—Vrancea, atestă că populația foarte înstărită reprezenta 3,89% (probabil conducătorii comunității), populația înstărită 20,78%, oameni cu posibilități de trai mai modeste reprezentau 27,28% iar cei săraci 48,05% — aproape jumătate din numărul total al locuitorilor. Forma de organizare era obștea teritorială, care luase locul celei gentilice, bazată pe legătura de sânge⁴¹.

Unele descoperiri de monede imperiale romane găsite în așezări sau împrejurimi, cum sint cele descoperite la Budești⁴² de la Antoninus Pius, de la Caracalla, descoperită la Sihlea⁴³, apoi tezaurul imperial roman descoperit în Focșani (a cărui monede se eșalonează cronologic, începînd din secolul al II-lea cu Antoninus Pius și se încheie cu cele emise de Trebonianus Gallus și Valusianus — anii 251—253), tezaur ce reflectă

36. Istoria României I, Ed. Academiei R.S.R. 1960, p. 696.

37. Gh. Bichir, *Opinii și clarificări în problema daci, romani, români*, Revista de Istorie 9, T 32 — 1979, p. 1768.

38. Ibidem, p. 1769.

39. Gh. Bichir, Dacii liberi în sec. II—III e.n. Rev. de Istorie 3 tom 33, 1980, p. 443.

40. Gh. Bichir, Cultura carpică. p. 7.

41. Ibidem, p. 171—172.

42. Inedit.

43. M. Chișescu și V. Bobi. *O monedă inedită emisă în orașul Histria în timpul lui Caracalla*, SCIVA I, 24, 1973, p. 131.

structura circulației monetare romane imperiale pe teritoriul Moldovei la începutul celei de a doua jumătăți a secolului al III-lea al e.n. ridică o serie de probleme de natură numismatică precum și altele de natură istorică ⁴⁴.

De asemenea, și alte dovezi materiale ne confirmă că puternica uniune de triburi carpice a avut neîntrerupte legături cu imperiul și cu populația daco-romană, dovedită prin obiectele de import roman cit și prin îmbinarea unor elemente culturale romane cu cele locale (unelte, ceramică, podoabe etc.), descoperite în așezările și necropolele carpice de la Pădureni, Vîrteșcoi, Tifești, Vidra Popești, Cindești etc.

Descoperirea unei monede de bronz emisă în timpul împăratului Constantius II (337—361 e.n.) în inventarul mormintului sarmat identificat la Focșani ⁴⁵, bătută după anul 347, dovedește dăinuirea unor sarmați alani de la noi pînă la venirea hunilor, sau asimilarea de autohtoni a unor grupuri de sarmați, care, din nomazi au devenit sedentari sau semisedentari ⁴⁶.

Carpicii au lăsat o bogată moștenire perioadei de început a migrației popoarelor, pe care o găsim mereu prezentă în conținutul și geneza culturii Sintana de Mureș ⁴⁷.

Pînă în prezent, pe teritoriul județului Vrancea, au fost cercetate parțial o așezare (Oreavu) și două necropole (Mărtinești și Iugani) aparținînd culturii Sintana de Mureș. În așezarea de la Oreavu au fost descoperite locuințe adîncite în formă rectangulară. Inventarul locuințelor este constituit din ceramică, obiecte de uz casnic, unelte, arme, monede, obiecte de podoabă cit și din o însemnată cantitate de oase (resturi menajere) de animale domestice și sălbatice, care atestă diferite ocupații ale purtătorilor culturii respective, creșterea vitelor, vînatul, meșteșuguri etc.

Ceramica constituie materialul cel mai numeros, care, după pastă și tehnica de lucru, se împarte în mai multe categorii. Ceramică lucrată cu mîna din pastă grosolană (diferite tipuri de borcane) care constituie elemente tradiționale ale culturii geto-dacice. Cea mai mare parte o constituie ceramica lucrată la roată, din pastă fină sau zgrunțuroasă. Ceramica lucrată la roată, cenușie, cu luciu în exterior, reprezentată într-o mare varietate de forme castroane cu trei torți, farfurii, cești, căni, oale și urcioare cu gîtul cilindric și drept, și alt tip cu gura trilobată. Această categorie de ceramică își găsește analogii cu ceramica dacică din sec. II—III e.n.

Ceramica de import, destul de redusă în așezarea și necropola de la Iugania, în schimb la Mărtinești predomină cea a diferitelor categorii romane, amfore, căni din pastă fină de culoare roșie, urcioare etc.

O altă categorie de vase o reprezintă paharele din sticlă, din care unul întreg a fost găsit la Mărtinești, iar cîteva fragmente la Iugani, considerate ca import din centrele romano-bizantine și datat la sfîrșitul secolului al IV-lea și începutul secolului al V-lea.

44. Bucur Mitrea și Gh. Constantinescu, *Notă despre un tezaur de monede romane imperiale din sec. al III-lea descoperit în Moldova de jos*, CARPICA X, 1978, p. 185.

45. Gh. Untaru și S. Morintz — SCIV, 1962, p. 157.

46. Gh. Bichir, *Cultura Carpică*, p. 105.

47. Gh. Bichir, *Dacii liberi în sec. II—III e.n.*, p. 461.

De asemenea, o deosebită importanță prezintă obiectele de toaletă și de podoabă, ca fibule, catarama din bronz, piepteni din os, mărgelile din sticlă și amulete din os și metal.

Din cercetările întreprinse în așezarea de la Oreavu, cit și în cele două necropole de la Mărtinești și Iugani, s-au putut culege date referitoare la ocupațiile de bază ale purtătorilor culturii Sintana din această zonă, s-au făcut unele observații referitoare la cunoașterea riturilor și ritualelor practicate. De asemenea, s-au putut face unele comparații de ritual practicate la cele două necropole: Mărtinești și Iugani, situate în zone diferite ale județului nostru, cit și a cunoașterii situației istorice a populației autohtone din perioada marii migrații a popoarelor, epocă corespunzătoare procesului de formare a limbii și poporului român.

Cercetările arheologice în așezările de la Lespezi-Homocea⁴⁸, Oreavu⁴⁹, și Olăreni⁵⁰, au dus la descoperirea unor complexe de locuire ce pot fi datate în sec. IV—V, față de complexe de locuire de la Cindești, Oreavu, Coroteni, Palanca, Dragosloveni, Cindești și Focșani, ce aparțin unei faze mai noi de locuire, fiind atribuite secolelor VI—VII e.n.

Astfel, cercetarea culturii materiale descoperite în stațiunile arheologice din sec. VI—VII e.n. în județul Vrancea a scos la iveală importante date privind așezările și amplasarea lor, de obicei pe terasele joase ale riurilor, tipurile de locuințe, ocupații, meșteșuguri, relații de schimb, rituri și ritualuri de înmormântare.

Locuințele sînt de diferite dimensiuni, atît cele adîncite cu cuptor scobit într-unul din colțurile bordeiului (la Coroteni și Palanca), cele cu pietrar pe unele din laturi (Cindești, Coroteni etc.) cit și cu pietrar construit pe unul din colțuri în interior și cu stîlp de susținere (Coroteni). Tot la Coroteni au fost identificate trei locuințe adîncite care aveau în interior gropi cu resturi menajere.

Inventarul locuințelor constă din unelte din os, fusaiole (Coroteni și Palanca), rișniță circulară din două părți (Palanca), piroane din fier (Palanca și Coroteni), lupe de fier (Cindești, Palanca, Coroteni) cuțite din fier etc.

Ceramica descoperită în incinta locuințelor este lucrată la roată și cu mina. Cea lucrată cu mina este zgrunțuroasă, conține cioburi pisate în compoziție. Sînt vase de tip borcan, formă bitronconică, buza strînsă, spre interior ușor rotunjită iar partea superioară fațetată. Unele fragmente au decor incizat compus din linii drepte și vălurite.

Ceramica lucrată la roată este de culoare brun-castanie și roșie, cu decor compus din caneluri înguste pe gîtul vasului. Buza vasului este arcuită în exterior, ușor albiată în partea interioară iar cea superioară a buzei ușor bombată. Acest tip de vas are analogii apropiate cu cea de la Cîrniceni-Iași, Nichitișeni-Botoșani etc. pe care D. Teodoru le datează în a doua jumătate a secolului al VI-lea și prima jumătate a secolului al VII-lea⁵¹.

Alte fragmente prezintă decor incizat, compus din linii orizontale în bandă, încadrate de alte linii vălurite. Sînt fragmente ceramice de

48. Idem, Nota 11.

49. Idem, nota 14.

50. În timpul cercetărilor arheologice de la Coroteni (1980) am identificat în apropierea satului Olăreni o așezare din sec. IV—V distrusă parțial prin surparea unor maluri ale terasei.

51. Dan Gh. Teodoru, *Teritoriul est — Carpatic în veacurile V—XI e.n.* Iași, 1978, p. 176.

la vase de import de factură bizantină, ceramică identificată și în alte așezări de tip Ipotești — Cindești.

Descoperirilor de tipare de piatră pentru turnat obiecte de podoabă, în afară de cel de la Poenița⁵² — Vrancea, semnalat de mai mulți cercetători, i se adaugă o recentă descoperire a unui tipar de piatră într-o așezare din sec. VI—VII e.n. de la Răcoasa. Piesa este apropiată ca tip de cea de la Rădeni⁵³. O altă piesă a fost descoperită la Coroteni, în apropierea unei locuințe din sec. VI—VII e.n.

Un cercl de argint cu pandantiv din granulații de proveniență sud-dunăreană-bizantină a fost descoperit la Copăcești-Ruginești, cu analogii în sec. VI—VIII e.n.

Descoperirile monetare bizantine din secolele VI—VII e.n. sînt destul de numeroase în zona Panciu, Odobești, Focșani, Cotești, Suraia etc., unde au fost identificate tezaure monetare și monede izolate, emise în timpul împăraților bizantini Iustinian I, Iustin II, Constans II, Mauriciu Tiberiu ș.a.

Spre deosebire de epocile precedente, descoperirile de necropole și morminte pentru sec. VI—VII e.n. sînt mai rare. Se cunosc cîteva morminte de incinerare în urnă, descoperite la Cindești, punctul Coasta Banului. Un mormînt de inhumare a fost descoperit în anul 1979 la Coroteni — care avea orientare creștină. Identificat lingă vatra de foc a unei locuințe, scheletul zăcea întins pe spate în poziție ușor arcuită, picioarele întinse, miinile încrucișate pe piept, capul înclinat spre stînga și orientat V-E.

La demontare, s-au constatat urme de cărbuni. Sub bazin a fost găsit un vas fragmentat, lucrat cu mîna din pastă zgrunțuroasă și o piatră. După demontare și sondare, în locul scheletului a fost identificată o groapă cilindrică (2,00 × 1,40 m). În pămîntul de umplutură a gropii au fost găsite, de asemenea, fragmente ceramice ce aparțin sec. VI—VII e.n.

Toate aceste dovezi, arată continuitatea și creația populației autohtone, perpetuarea unor elemente dacice, în special, în păstrarea formelor de vase, atît cele lucrate cu mîna cît și la roată. Decorul este realizat din incizii vâlvurite sau drepte, dispus pe umărul vaselor. Uneltele care arată practicarea unor ocupații, meșteșuguri, rișnițe, fusaiole, unelte din fier etc., apoi numeroasele elemente de factură sau de influență bizantină, ceramică, podoabe, insemne creștine, tipare de piatră pentru turnat podoabe, monede etc. dovedesc conținutul culturii materiale autohtone din această epocă, reprezintă o evoluție, în condiții specifice concret-istorice, a unor atribute intrinseci ce caracterizează cultura din veacurile anterioare, ale cărei rădăcini coboară pînă în orizonturile civilizației geto-dacilor. În această evoluție un rol important a revenit factorului roman și roman-bizantin⁵⁴.

Pătrunderea pe teritoriul vechii Dacii a grupurilor de slavi în cursul celei de a doua jumătăți a secolului al VI-lea, a avut o anumită influență, stînjînd evoluția ascendentă a societății locale cu care slavii

52. I. Mitrea, *Influențe bizantine în cultura materială și spirituală din regiunea subcarpatică a Moldovei în sec. VI—IV*, SCIV, 2 T 30 1979, p. 151.

53. Idem.

54. Ioan Mitrea, *Regiunea centrală a Moldovei dintre Carpați și Siret în secolele VI—IX e.n.*, Carpica XII, 1980, p. 97.

au venit în contact ⁵⁵. Dar, cultura materială a băştinaşilor nu s-a rupt de trunchiul romanităţii orientale sud-dunărene, evoluind în strins contact cu acesta. Transmiterea trăsăturilor de bază ale culturii Ipoteşti-Cindeşti, culturii materiale ulterioare de tip Dridu a confirmat astfel continuitatea elementului autohton pînă în sec. X—XI e.n. ⁵⁶, cînd încă din secolul al VIII-lea e.n. se cristalizează o civilizaţie de aspect vechi românesc, unitară şi specifică întregului teritoriu de etnogeneză a poporului român ⁵⁷, încît identificarea lui etnică nu mai constituie o problemă ⁵⁸.

CONTRIBUTIONS AU RÉPERTOIRE ARCHÉOLOGQUES DU DÉPARTEMENT DE VRANCEA (Preuves de continuité II—VII S N.E)

Résumé

L'auteur du travail présente un court historique des recherches archéologiques du II—VII a notre ère faites dès 1926 dans l'actuel département Vrancea. Par des fouilles systématiques, des découvertes mais surtout par des recherches de surface, jusqu'à présent ont été découvert un nombre de 54 points archéologiques de ces siècles.

Des recherches ont été effectuées dans trois zones principales :

a) La zone des collines suvs — Carpates on ont été dépistes 30 points archéologiques.

b) La plaine du Siret ayant 18 points.

c) La zone des collines Tutova située entre la vallée du Siret et la rivière Zeletin ou ont été identifiés 4 points archéologiques.

La matériel archéologique résultat de ces recherches se compose de céramique, objets en métal, objets de parure, moules en pierre moulin à main, monnaies et d'autres objets ménagers. Elles sont encadrées de l'auteur par siècles et cultures.

En somme, l'auteur montre que les découvertes du II—VII S notre ère offrent à ceux qui s'occupent de ces problèmes, une base plus solide pour prouver la continuité dans cette zone dans la période du processus de la formation du peuple et de la langue Roumaine.

55. Dan Gh. Teodoru, *Teritoriul est-carpatic în veacurile V—XI e.n.* Iaşi, 1978, p. 134.

56. Victor Teodorescu, *O nouă cultură arheologică recent precizată în ţara noastră ; Cultura Ipoteşti-Cindeşti (sec. V—VII e.n.)* Sesiunea de comunicări ştiinţifice a muzeelor de istorie — Bucureşti, 1971, p. 114.

57. Dan Gh. Teodoru, *Unele consideraţii privind încheierea procesului de formare a poporului român*, în A M IX, Ed. Academiei R.S.R., p. 83.

58. I. Nestor, *Contributions archéologique au problème des Proto-Roumanins. La civilisation de Dridu*, în Dacia, NS, II, 1958, p. 371—382.

Fig. 1 — Harta descoperirilor arheologice din sec. II—VII e.n., pe teritoriul jud. Vrancea.

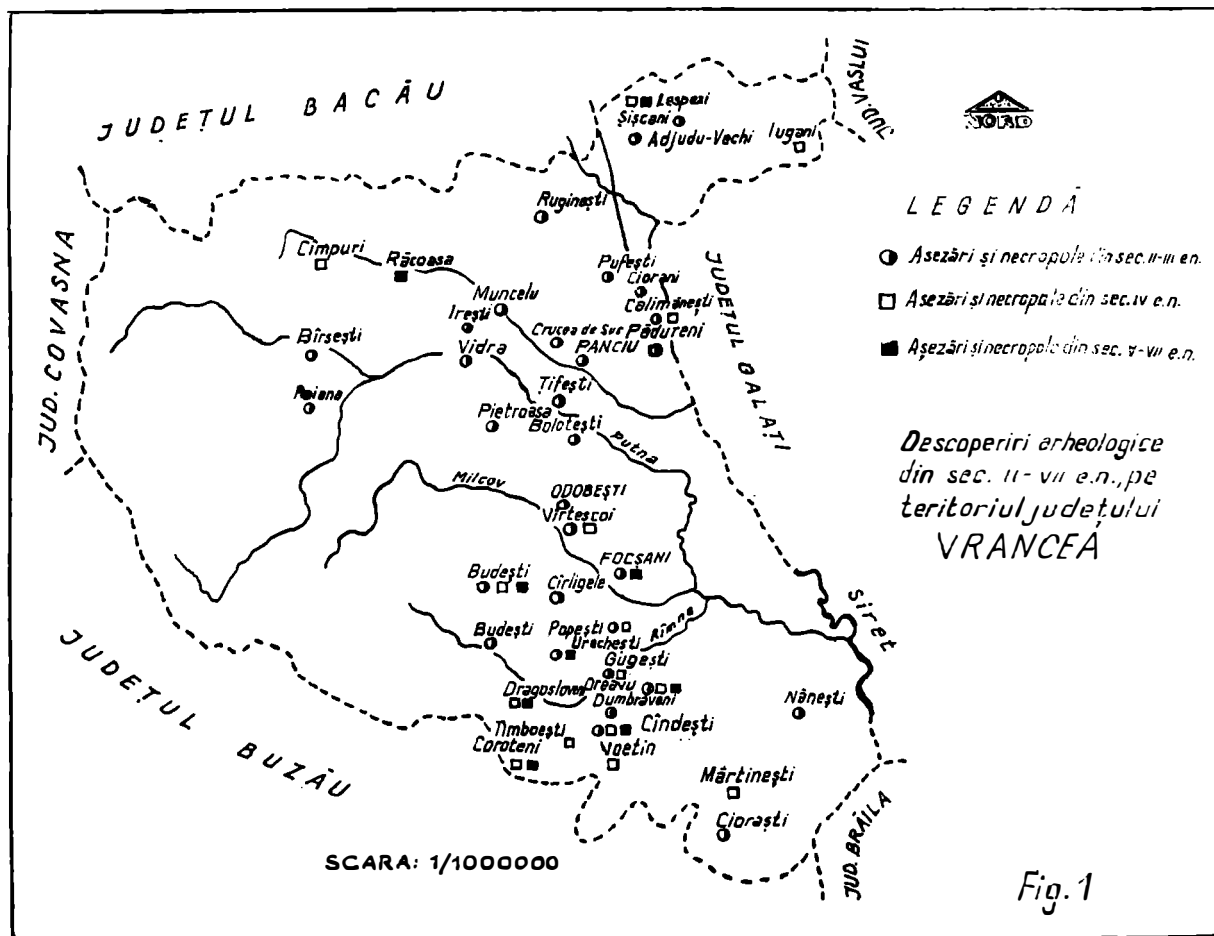

Fig. 1

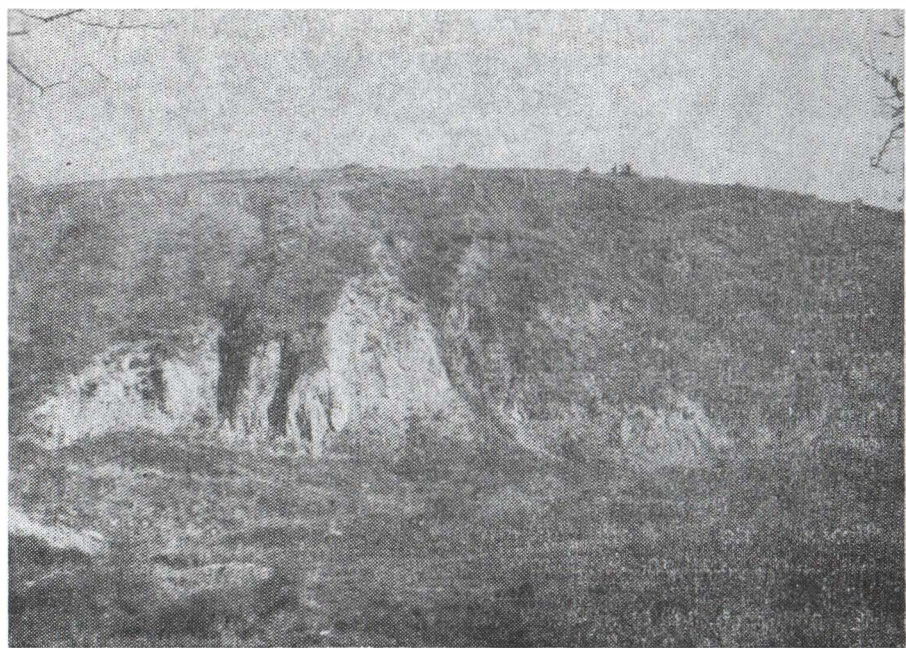
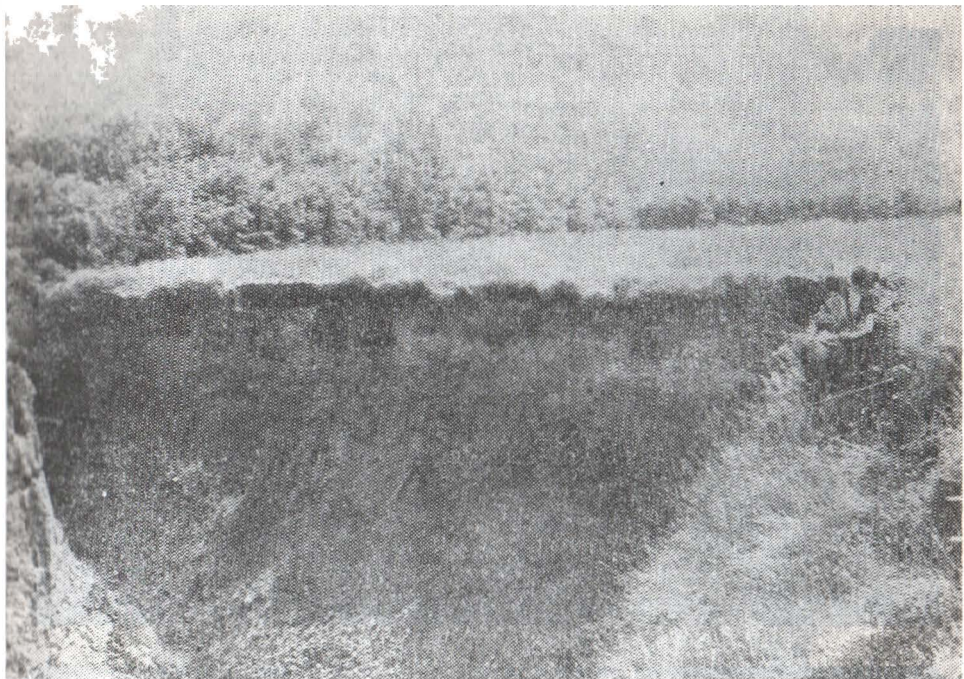

Fig. 2 — 1, Olăreni — așezare — sec. II—V.e.n. ; 2, Urechești, așezare carpică, sec. II—III e.n.

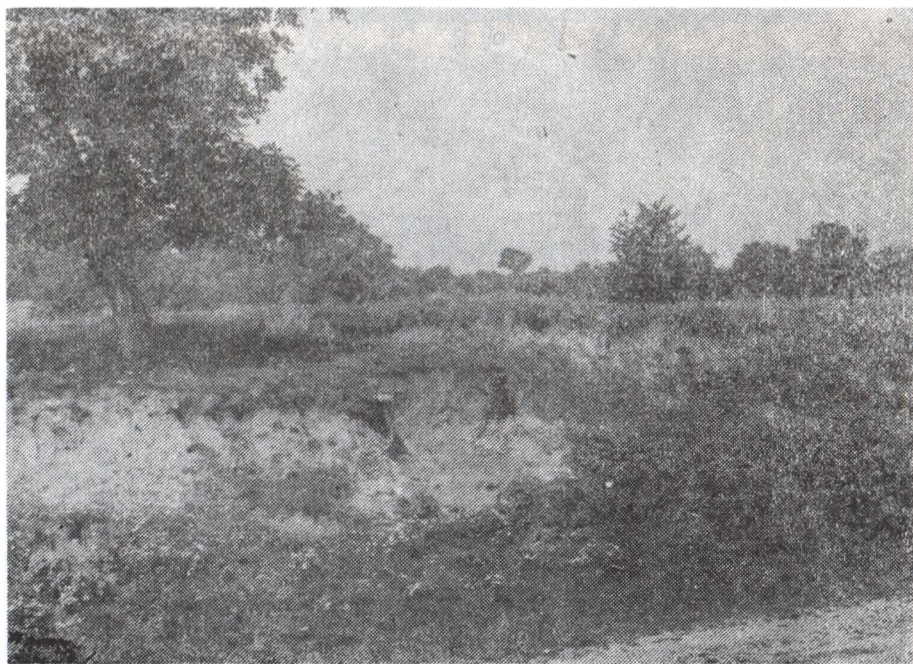
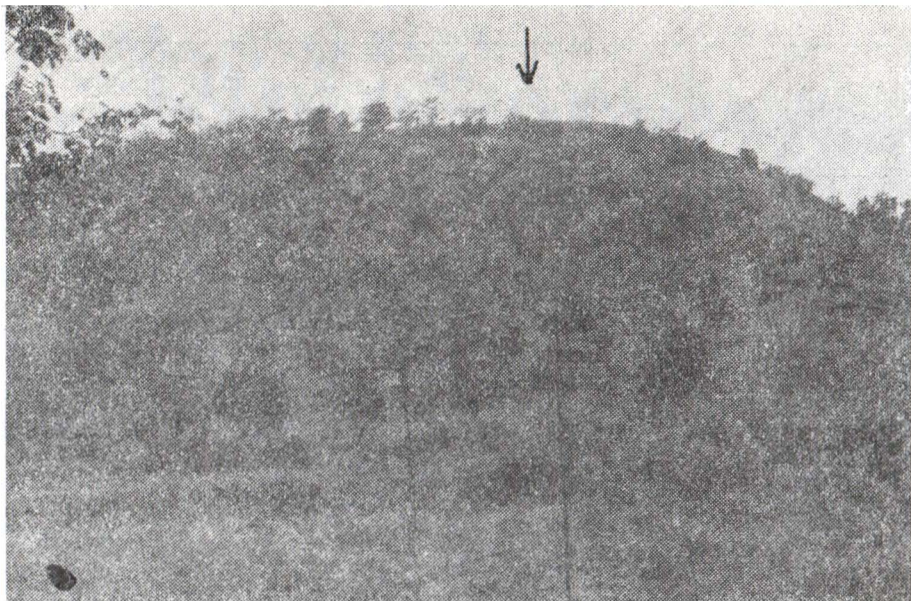

Fig. 3 — Cindești 1. sus așezare dacică. jos — așezare carpică, sec. II—III e.n. ;
2, Palanca Urechești — așezare sec. VI—VII e.n.

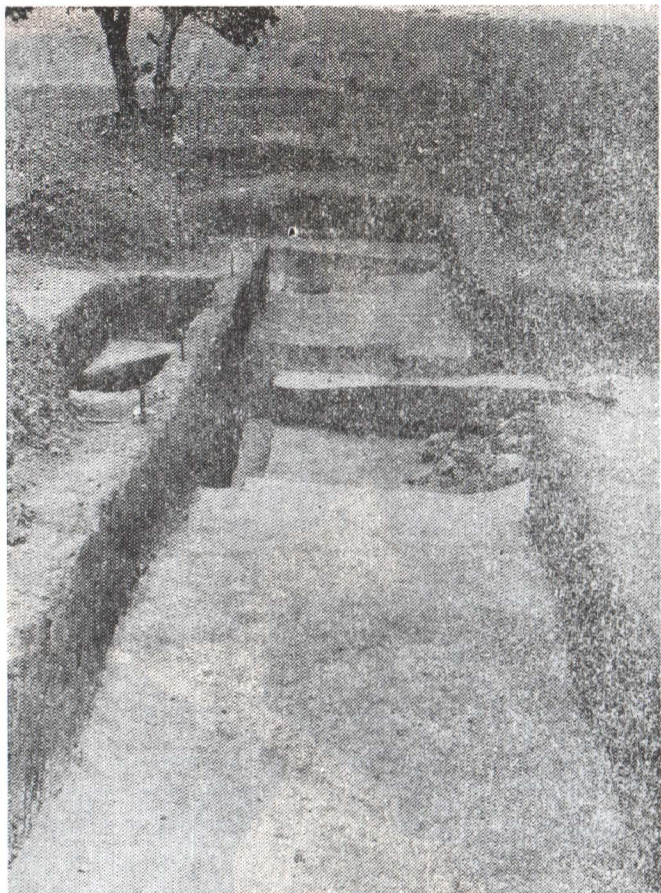

Fig. 4 — Coroteni — locuința Nr. 3, sec. VI—VII e.n. ; 2. pietrarul locuinței.

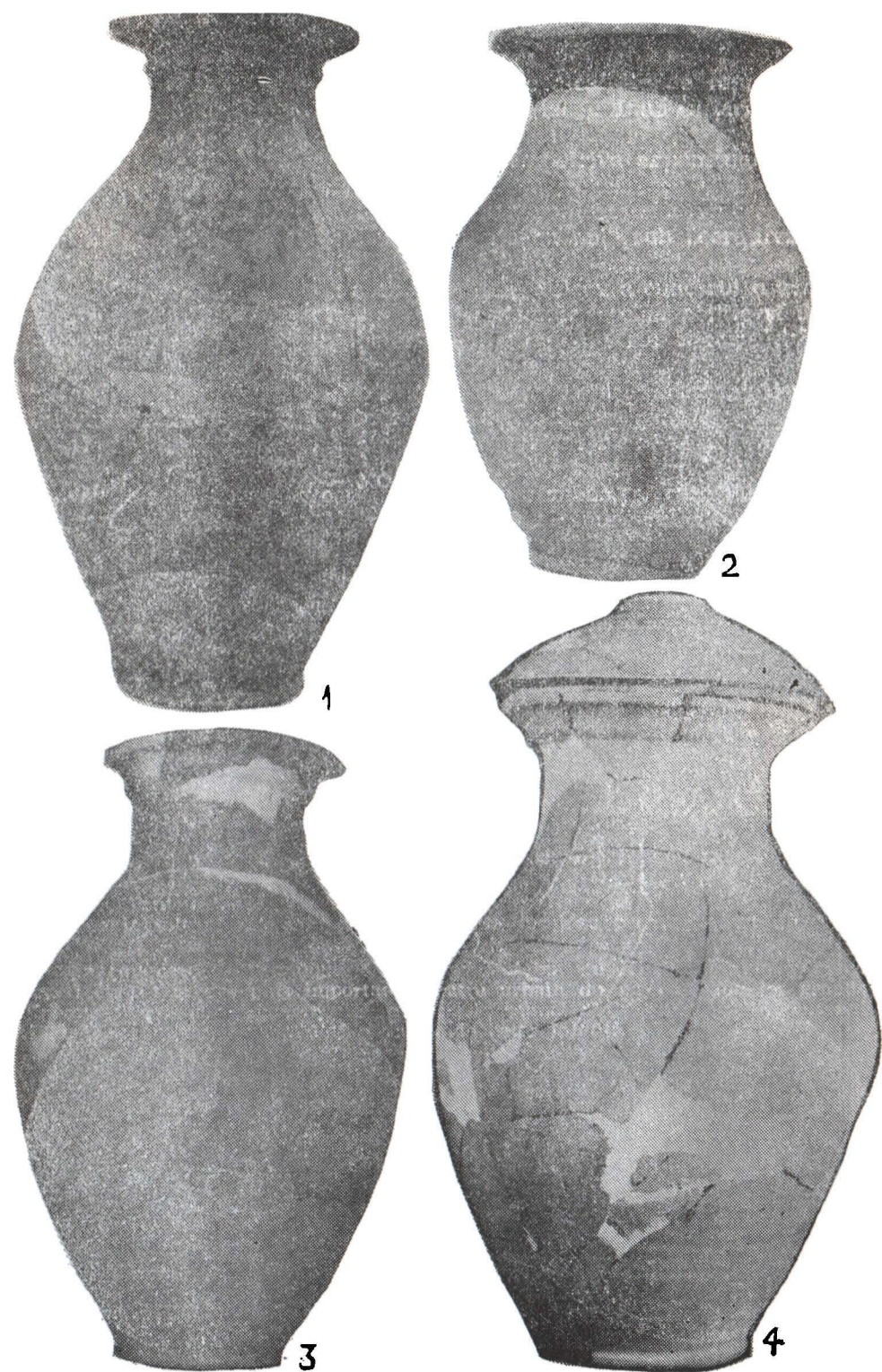

Fig. 5 — Urne funerare — sec. II—III e.n. — 1 Palanca ; 2, Vidra ; 3, Popești ; 4, Tifești.

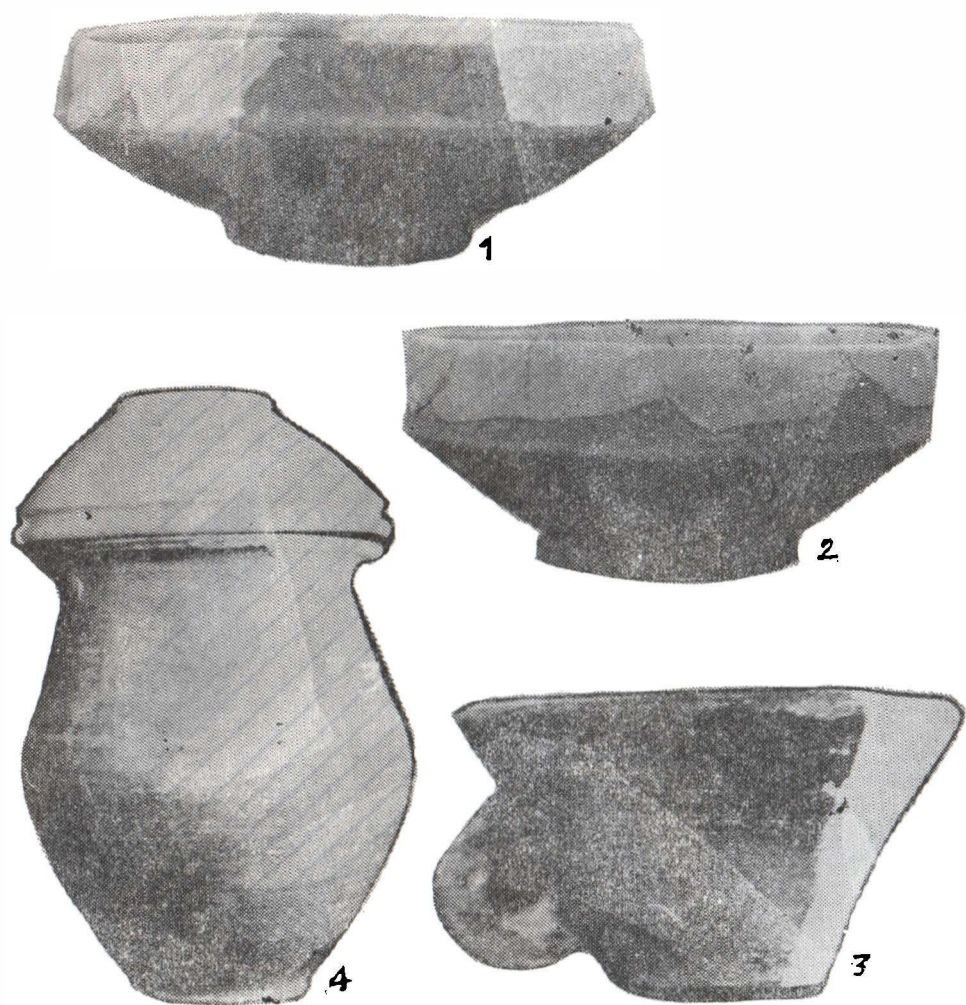

Fig. 6 — Ceramică — sec. II—III e.n. — 1, 2, Pădureni ; 3, Tifești ; 4, Virteșcoi.

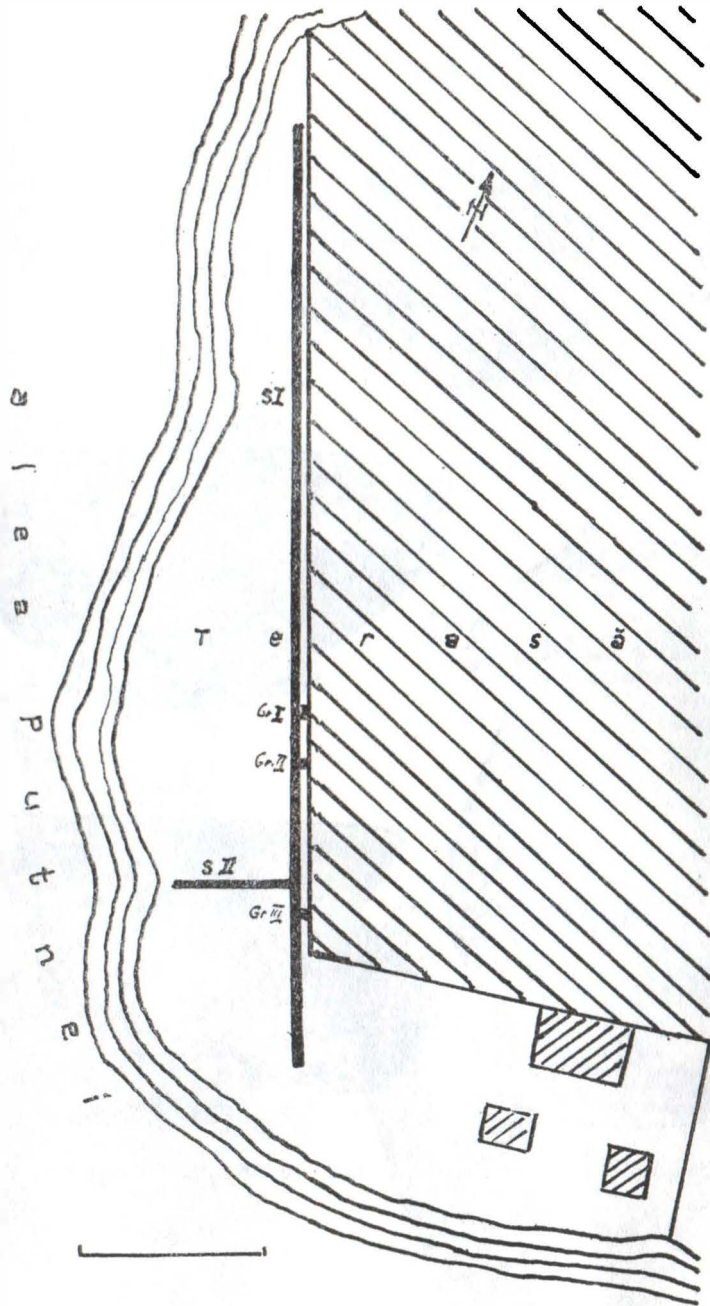

Fig. 7 — Tifești. Planul săpăturilor făcute în așezarea din sec. III e.n. din punctul „La Grigorești“ (după S. Monrintz și N. Harțuche).

1

2

3

4

Fig. 8 — Pădureni. Podoabe carpice (sec. II—III e.n.) 1. fibulă ; 2, oglindă ; 3, mărgele din calcedoniu ; 4, pandantiv de argint filigranat.

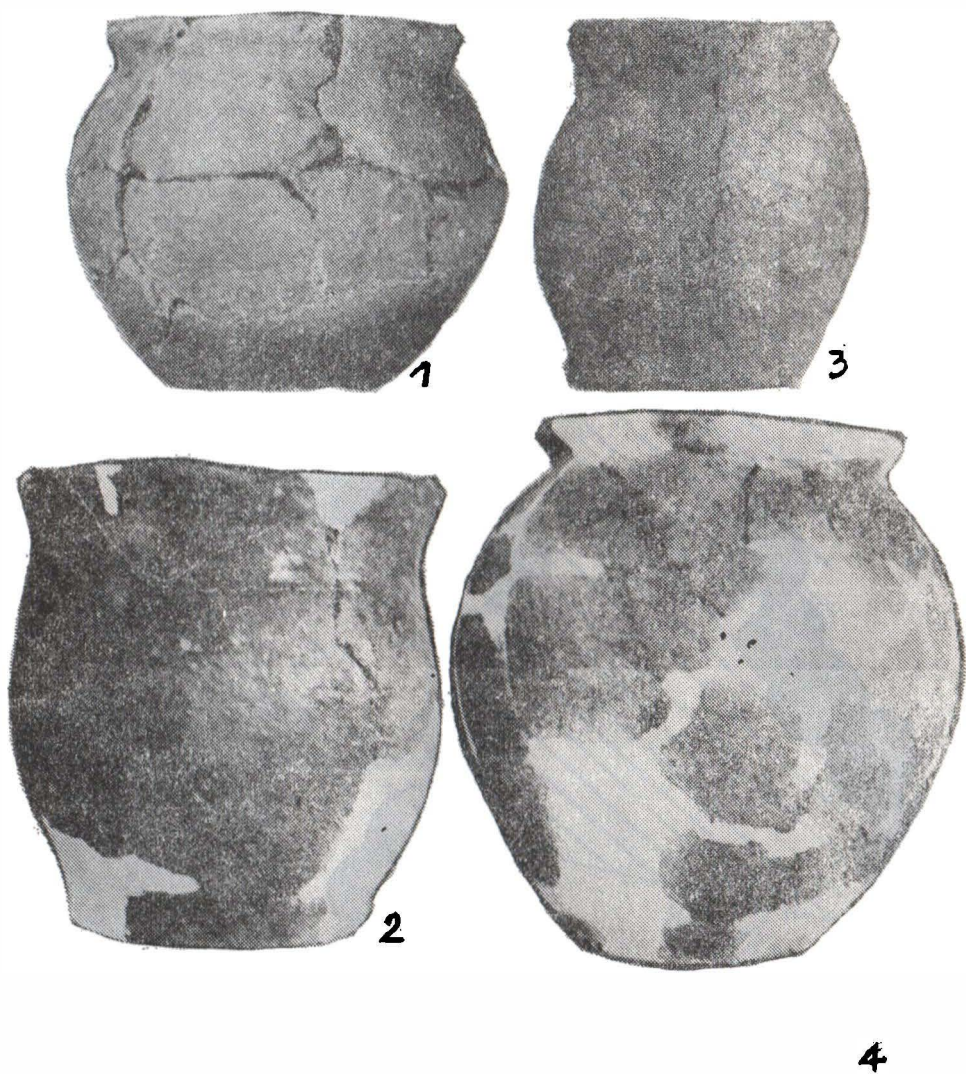

Fig. 9 — Ceramică zgrunțuroasă — sec. IV e.n., 1—2, Mărtinești ; 3—4 Iugani.

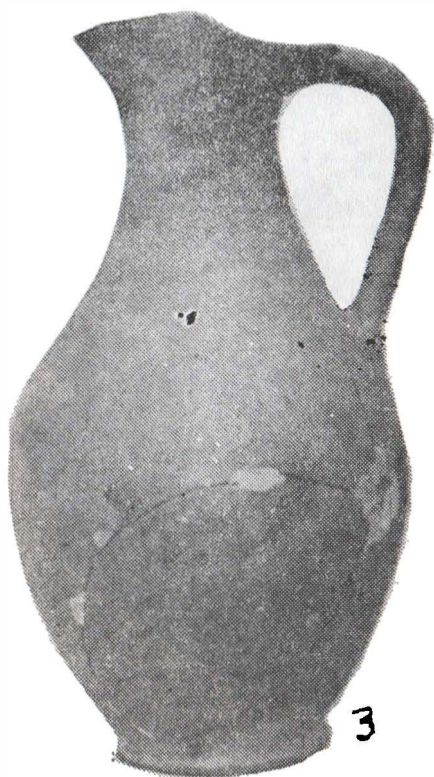
Fig. 10 — Ceramică — sec. IV e.n., 1—2, Iugani ; 2—3 Mărtinești.

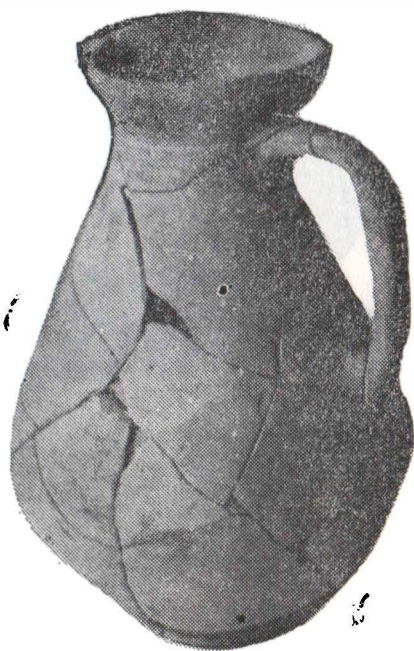
1

2

3

4

Fig. 11 — 1—3, ceramică fină, culoare roșie — Mărtinești ; 4, ceramică cenușie — Iugani, descoperită în inventarul mormintelor. (sec. IV. e.n.)

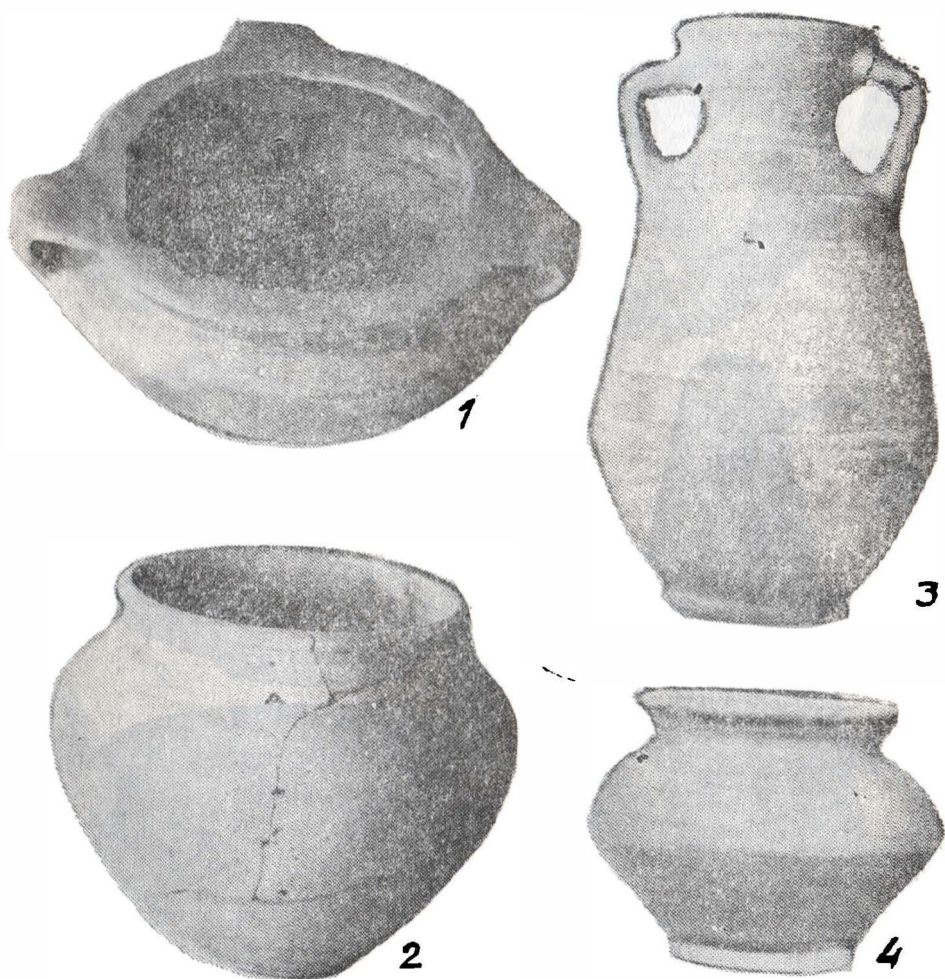

Fig. 12 — Ceramică din sec. IV e.n., 1—2 Mărtinești ; 3—4 Iugani.

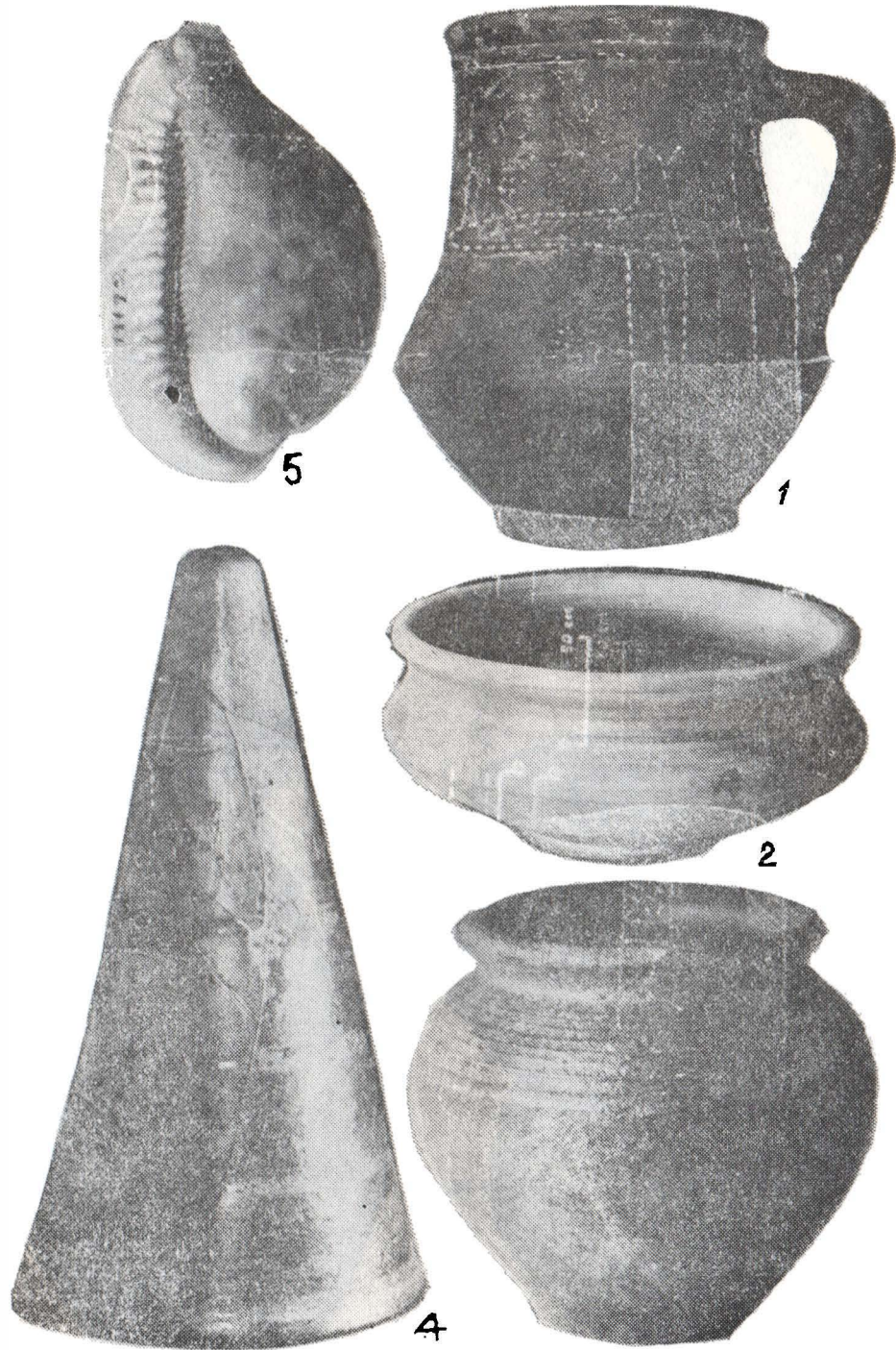

Fig. 13 — Ceramică lucrată la roată — sec. IV e.n., 1—2, Iugani ; 3, Mărtinești ; 4, Mărtinești — pahar de sticlă ; 5, Iugani, amuletă din scoică marină.

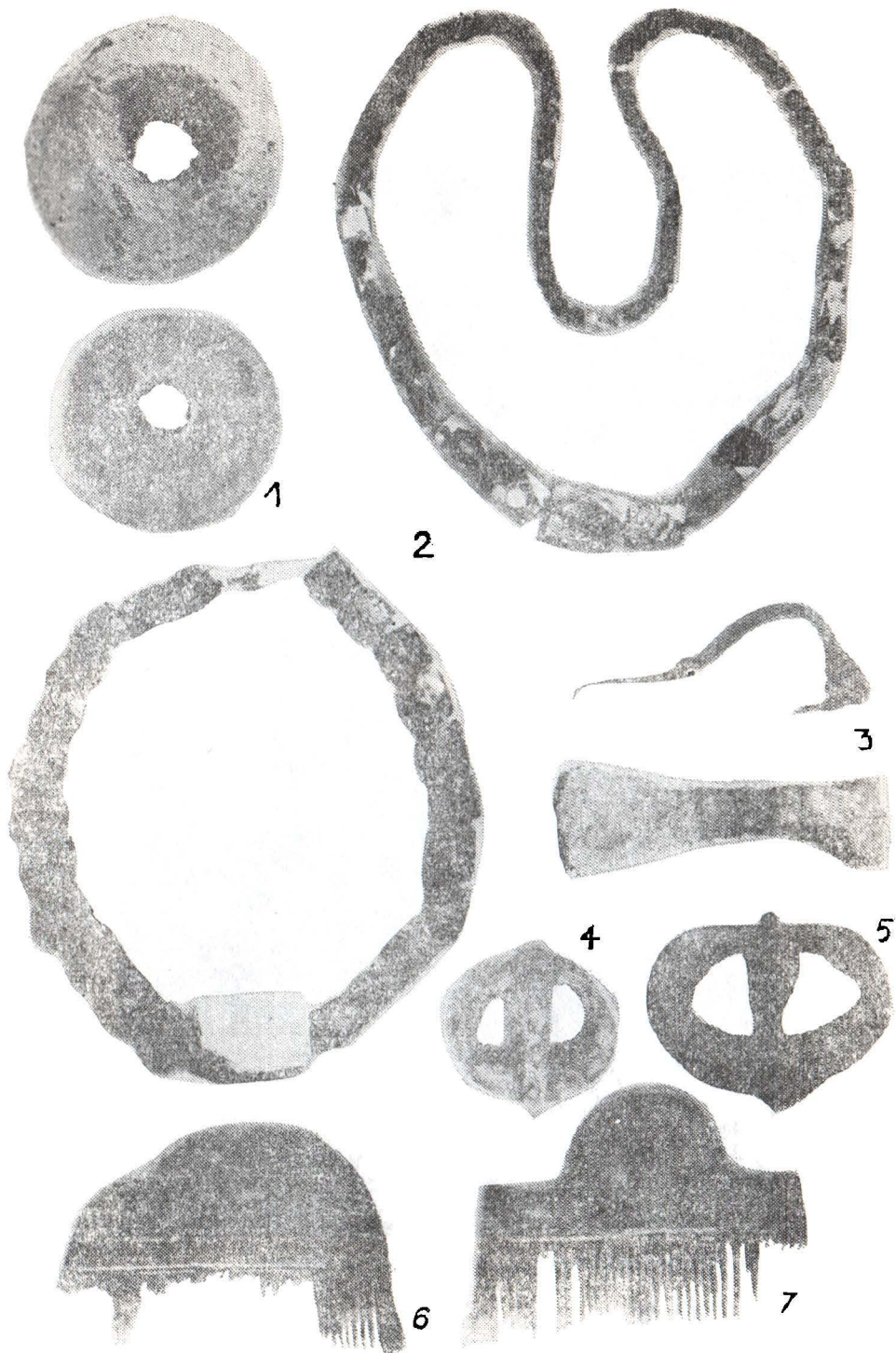

Fig. 14 — Iugani — 1, fusaiole ; 2, mărgelă de sticlă ; 3, fibule ; 4, cataramă de bronz ; 6, pieptene de os. Mărtinești ; 5, cataramă de bronz ; 7, pieptene de os (sec. IV. e.n.).

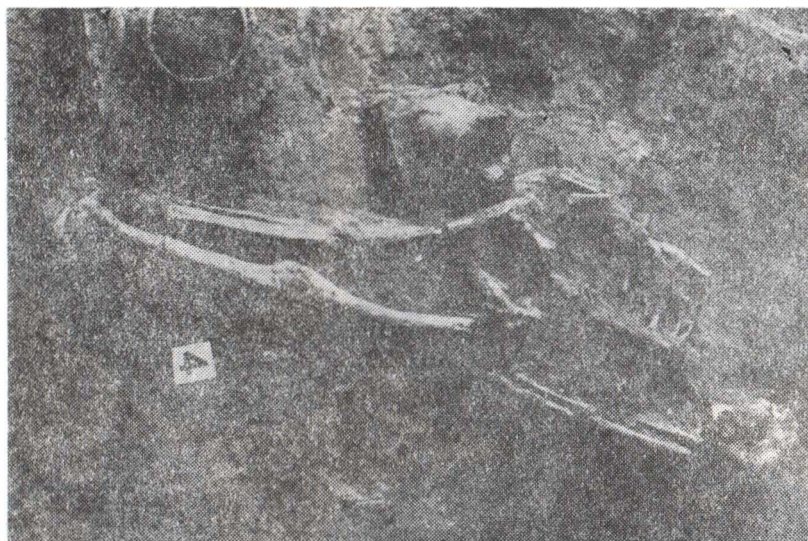

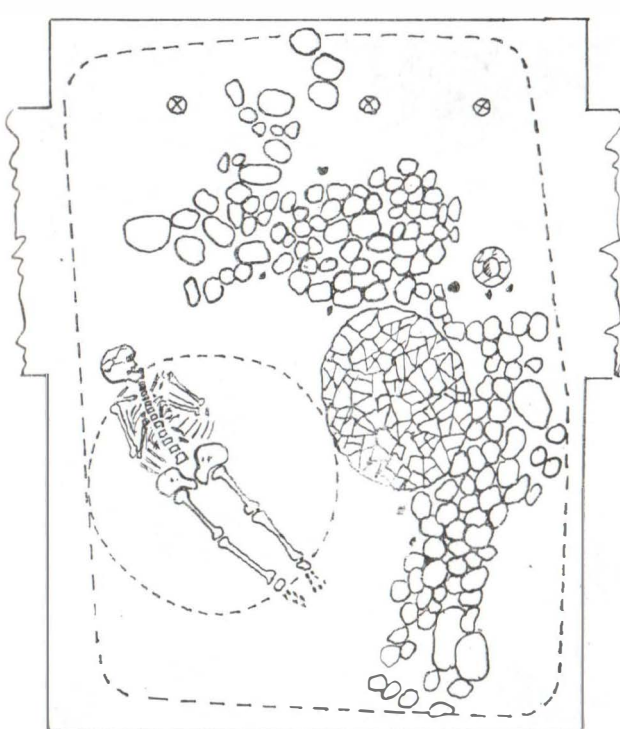
Fig. 15 — Morminte de înmormântare. 1, Mărtinești ; 2, Iugani.

COROTENI 1978

S5 prelungire - cas. 1-2

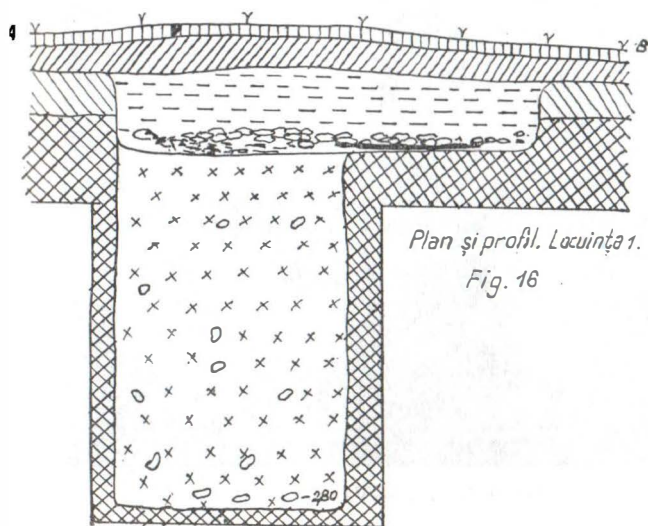
PIETRAR ȘI MORMÎNT SEC. VI e.n.

Sc. 1: 20

LEGENDA

- sol fertil
- nivel prefeudal
- " Monteoru
- sol viu
- vatră
- pietre, unele arse la roșu
- urme de pari
- vas și ceramică
- pământ de umplutură
- " " " groapă
- conturul probabil al locuinței

Plan și profil. Locuința 1.

Fig. 16

Fig. 16. — Coroteni 1978. Locuință și mormînt — sec. VI—VII e.n.

Fig. 17 — Coroteni. Pietrarul locuinței Nr. 1 (sec. VI—VII e.n.)

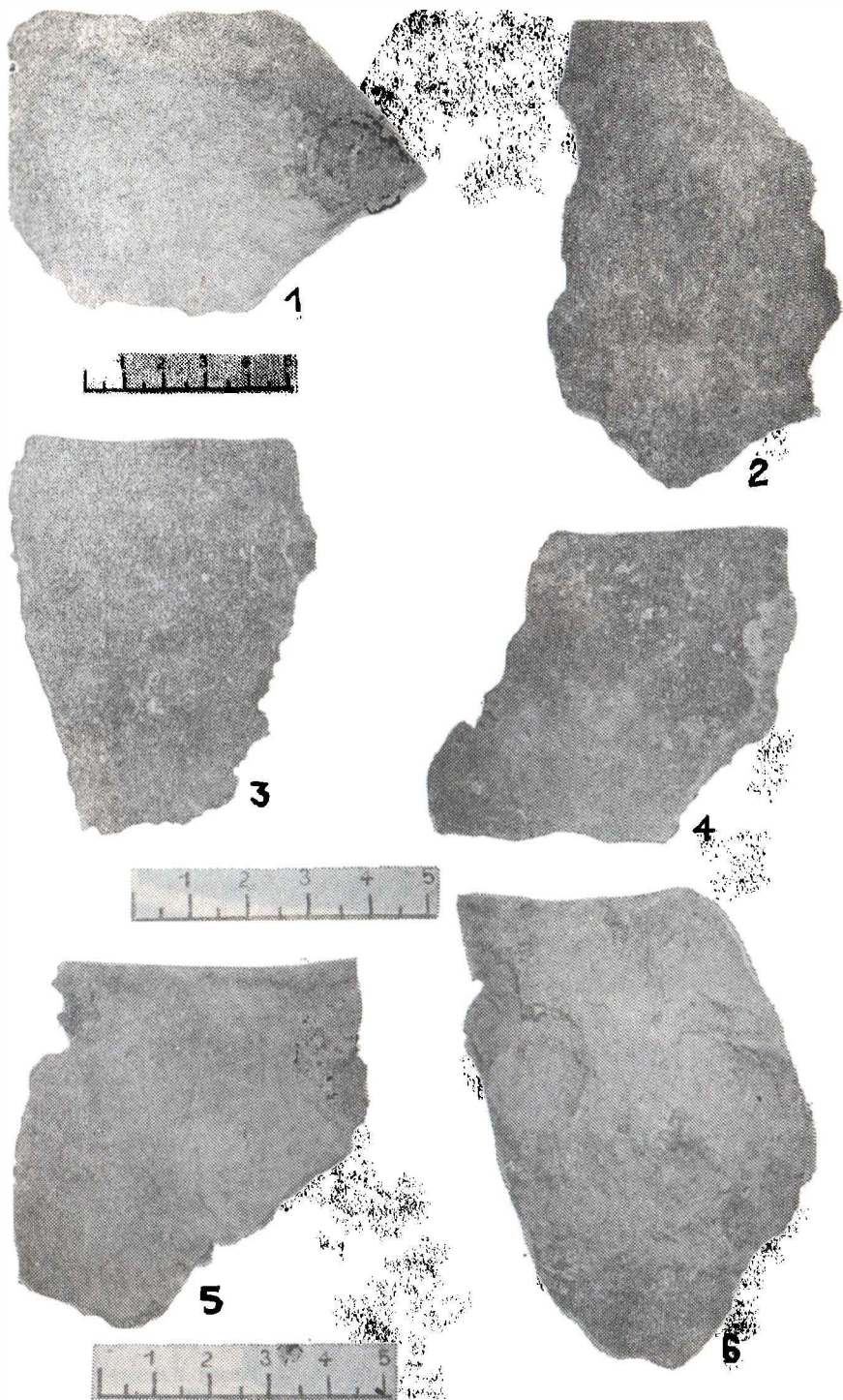

Fig. 18 — Coroteni. Ceramică lucrată cu mână, locuința Nr. 1 (spec. VI—VII e.n.)

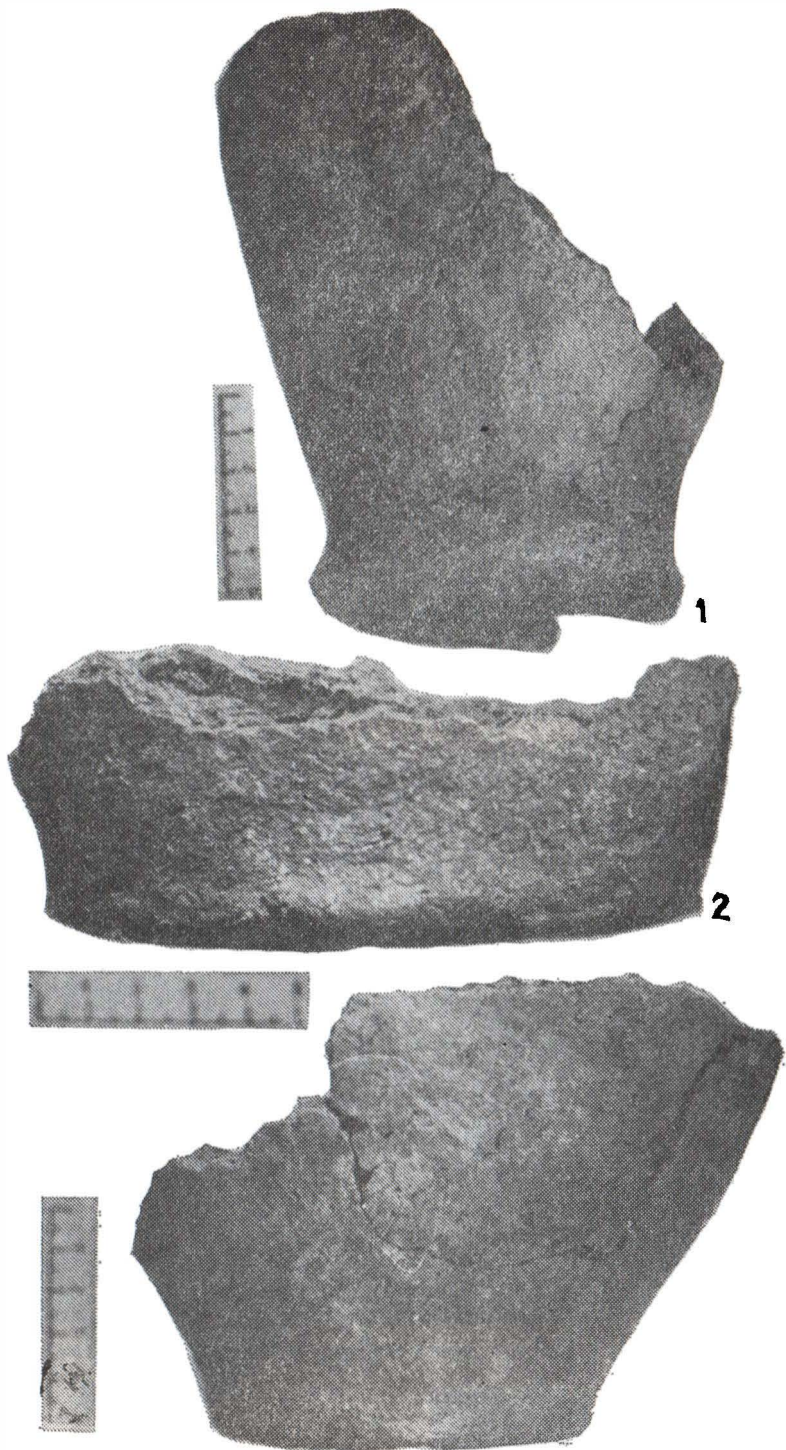

Fig. 19 — Coroteni — ceramică lucrată cu mîna, locuința Nr. 1 (sec. VI—VII e.n.)

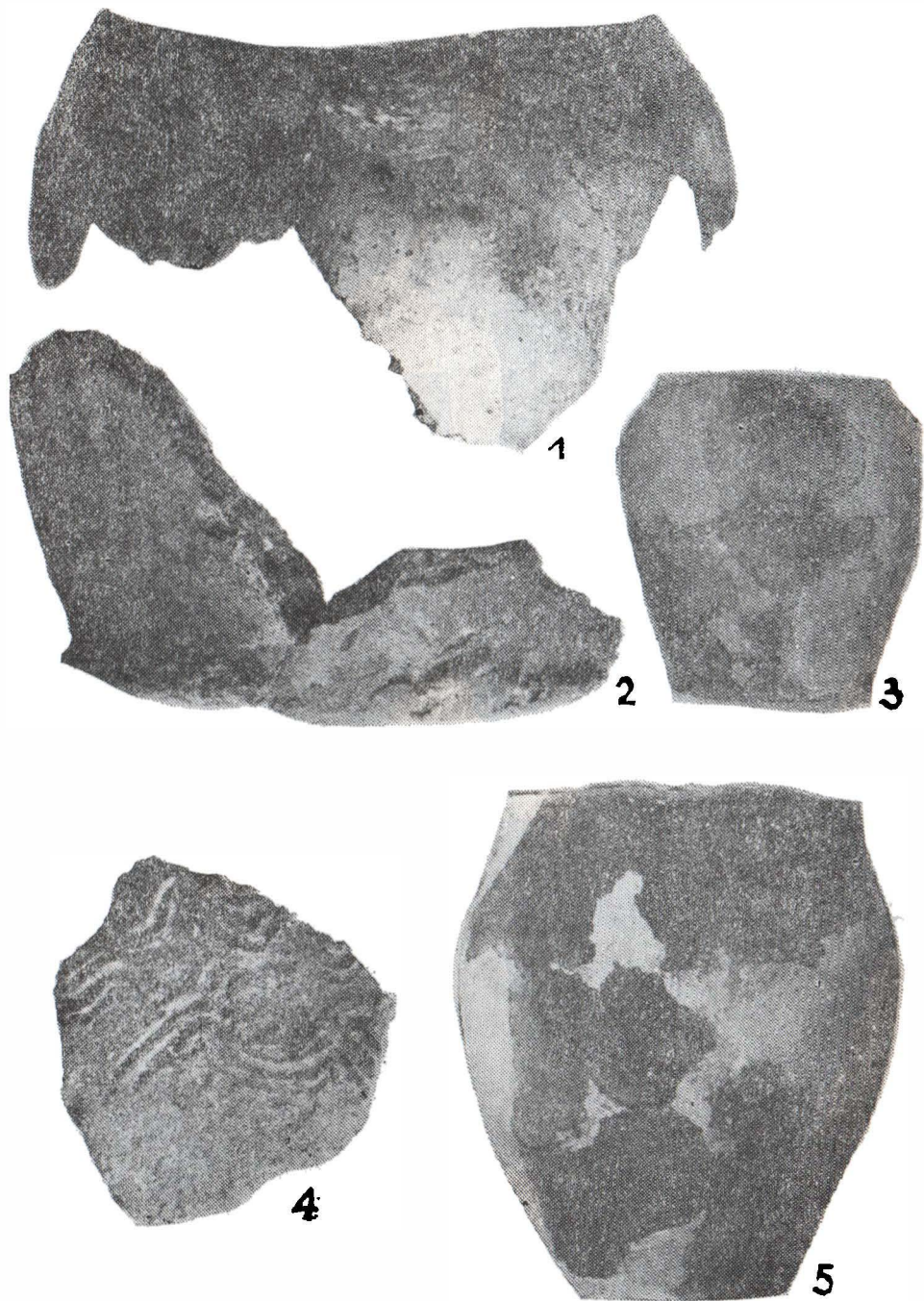

Fig. 20 — Ceramică lucrată cu mîna. 1—2, Coroteni — locuința Nr. 2 ; 3, Palanca locuința Nr. 1 ; 4, Palanca, locuința Nr. 3 ; 5, Cîndești.

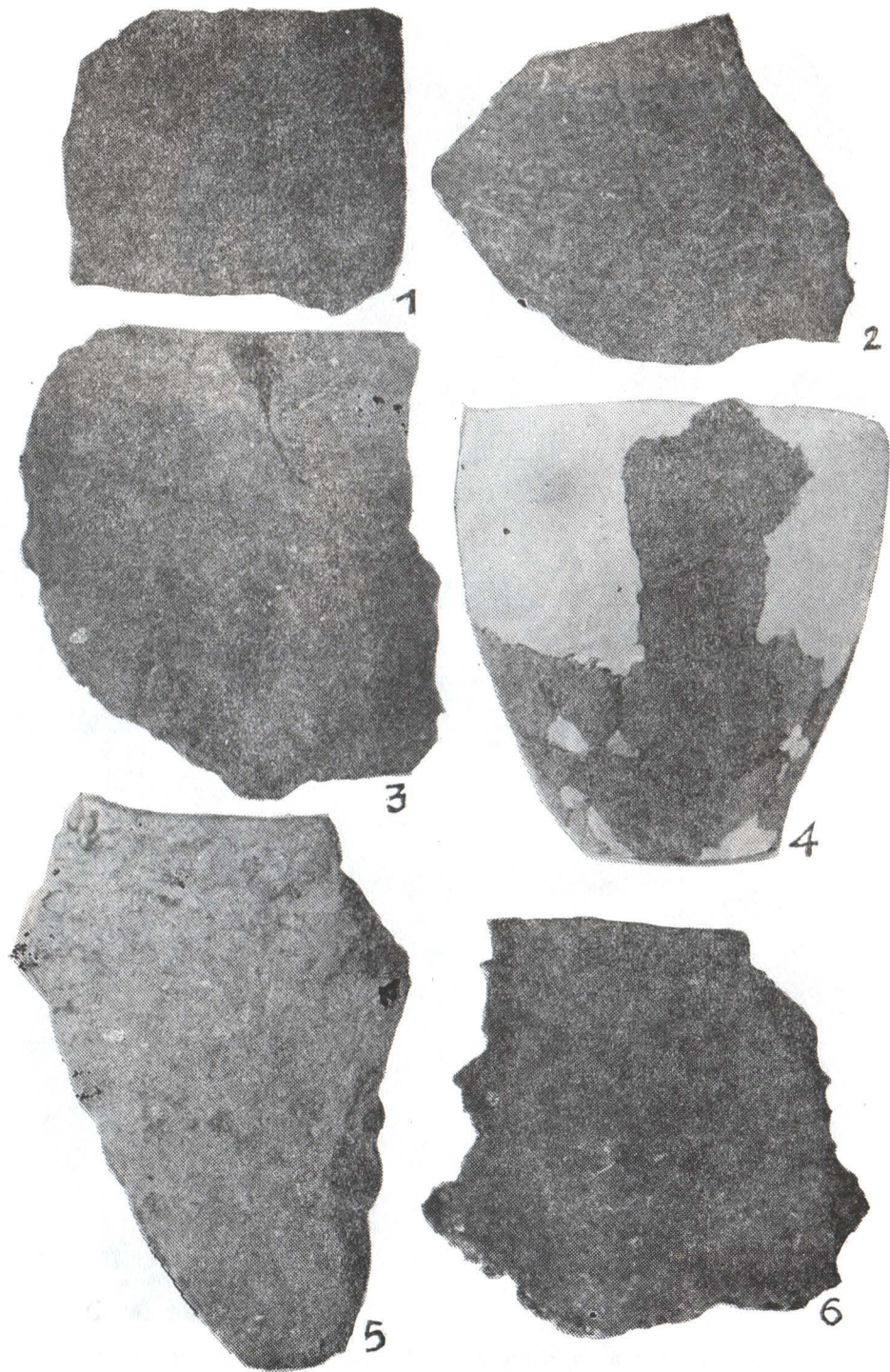

Fig. 21 — Coroteni, 1—2, ceramică neagră lucrată la roată ; 3—6, ceramică lucrată cu mina. Locuința nr. 3 (sec. VI—VII e.n.)

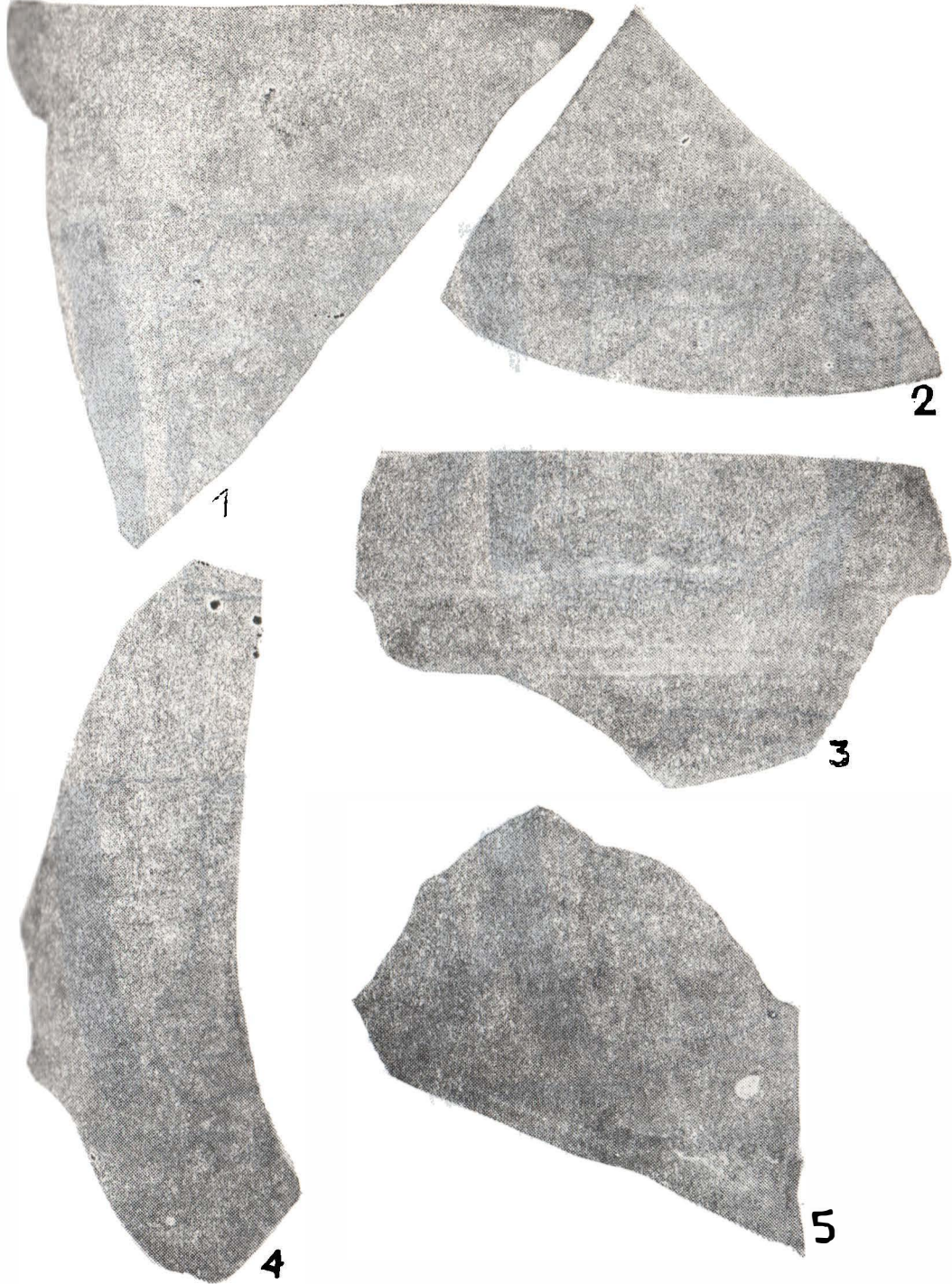

Fig 22 — Coroteni — ceramică fină de culoare roșie lucrată la roată locuința Nr. 3 (sec. VI—VII e.n.).

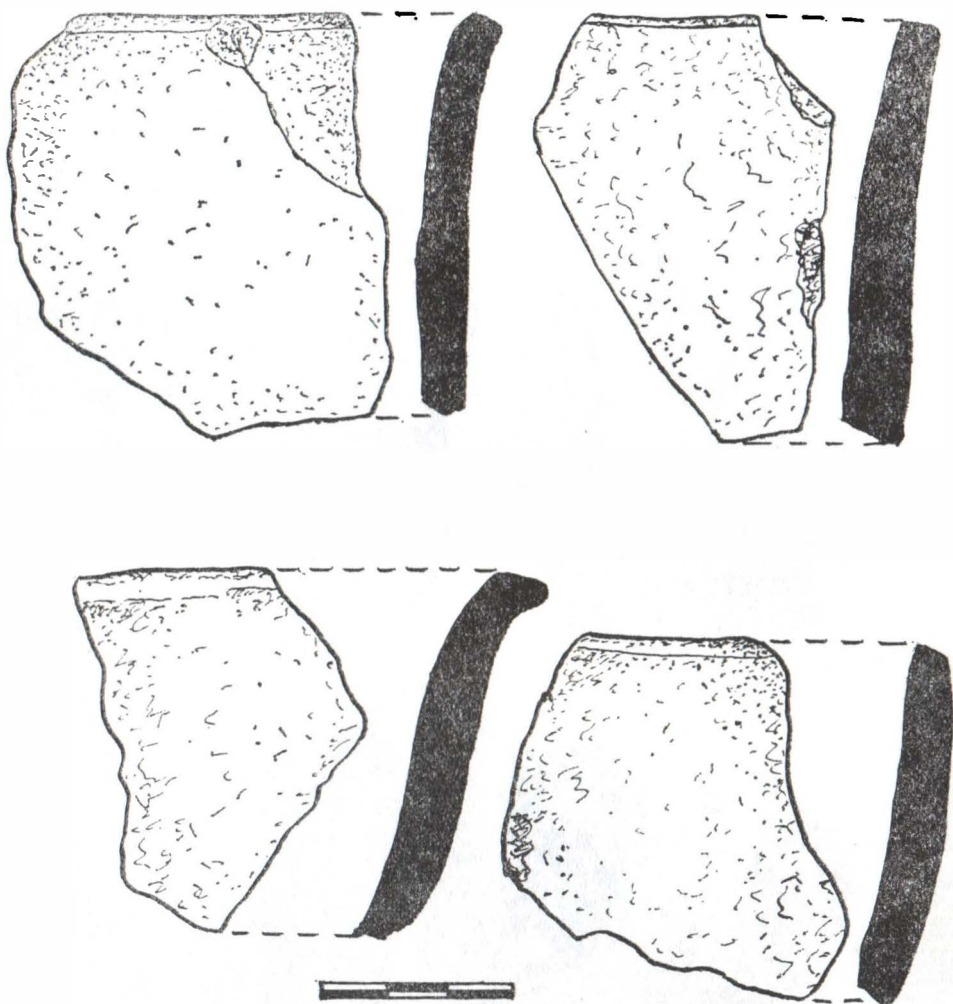

Fig. 23 — Coroteni — ceramică lucrată cu mîna. Locuința Nr. 3 (sec. VI—VII e.n.).

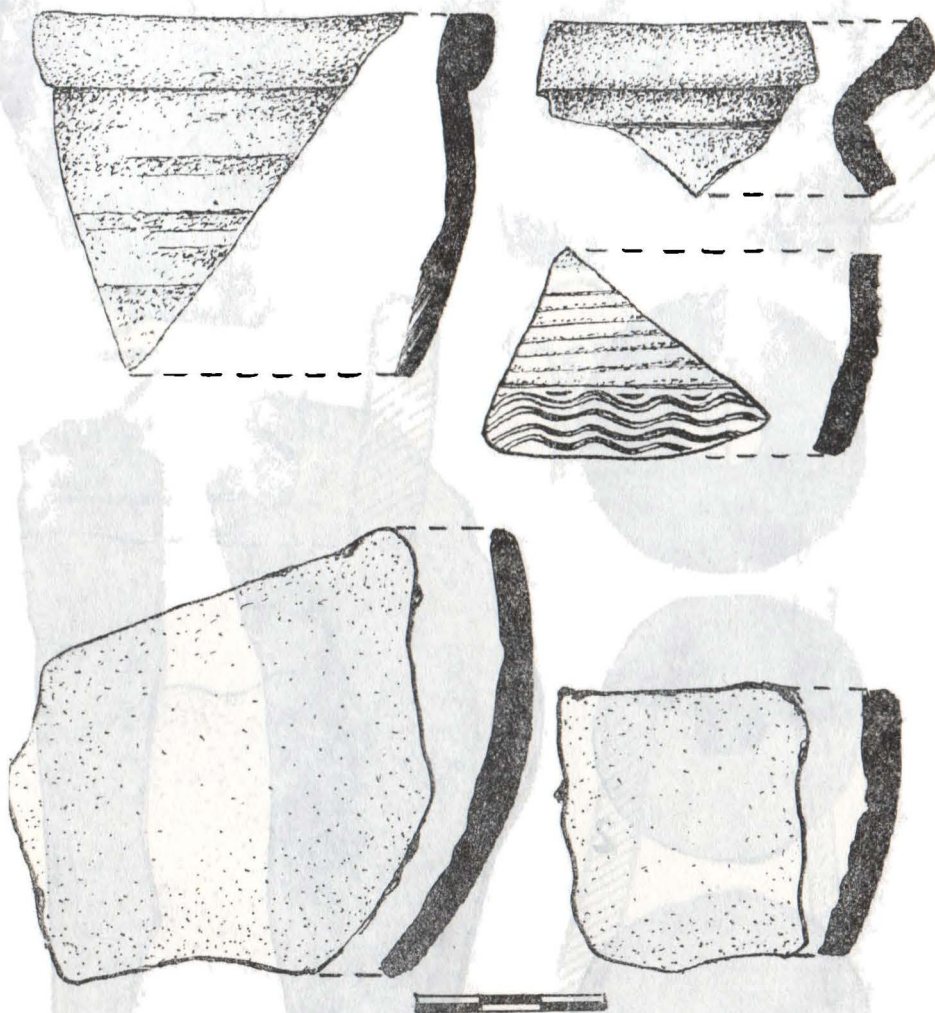

Fig. 24 — Coroteni — ceramică de culoare roșie lucrată la roată. Locuința Nr. 3 (sec. VI—VII e.n.).

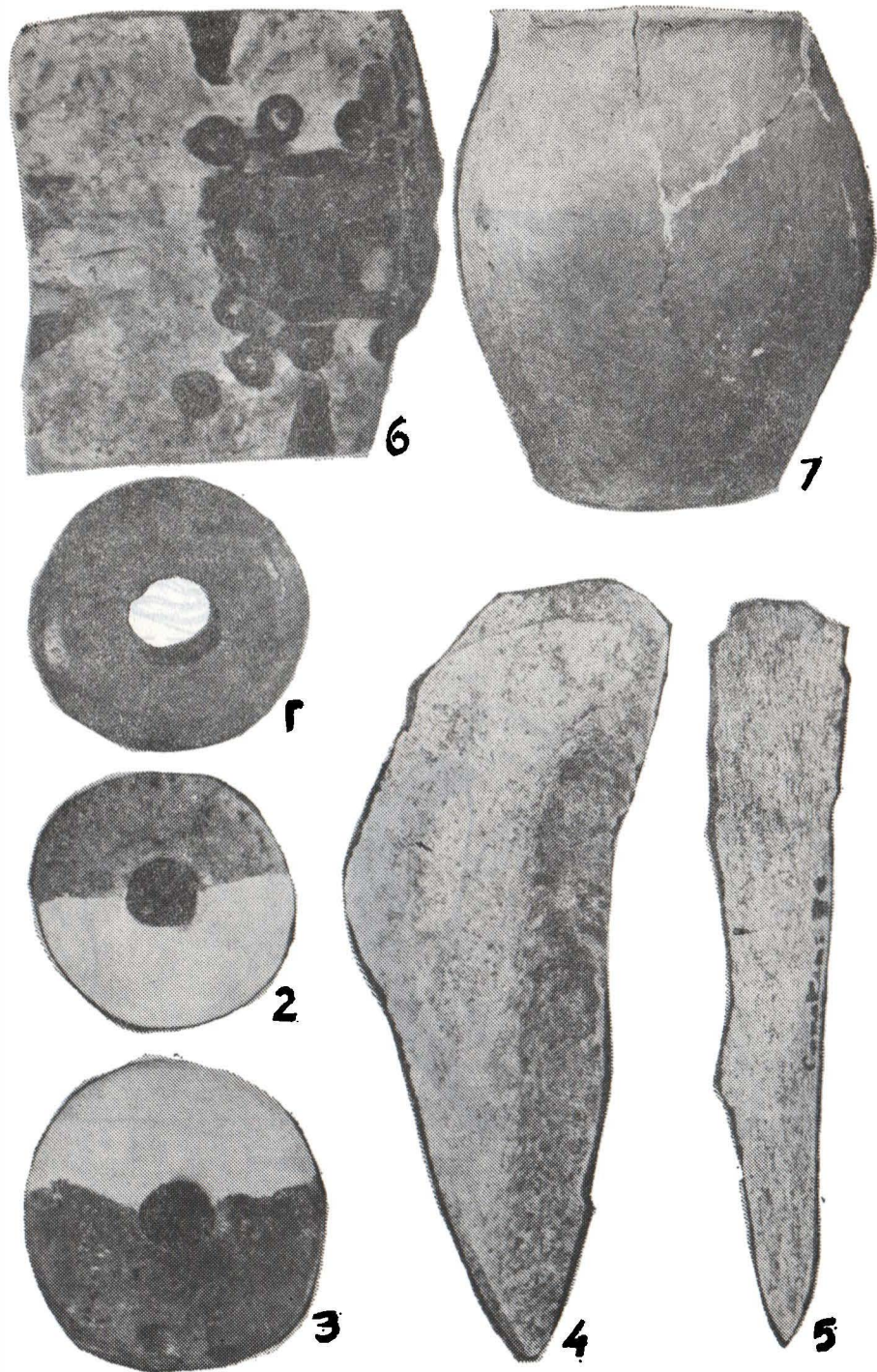

Fig. 25 — Coroteni, 1—5, împungătoare din os și fusaiole ; 6, tipar de piatră pentru podoabe ; 7, Cindești — vas urnă (sec. VI—VII. e.n.).

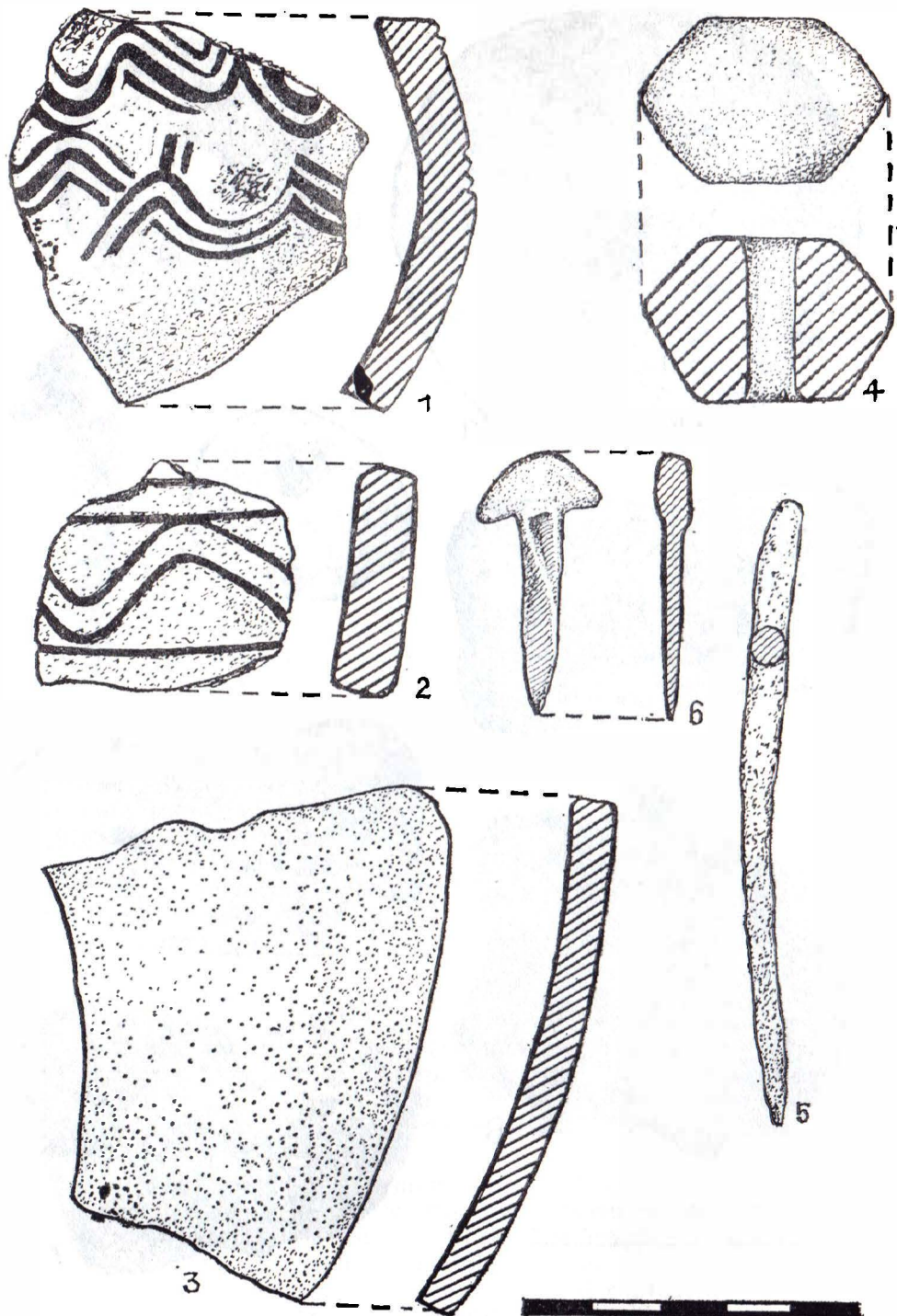

Fig. 26 — Palanca — Urechesti, 1—2, ceramică lucrată cu mina; 3, ceramică roșie lucrată la roată 4, fusaioală; 5, împungător din fier, locuința Nr 3 6, piron, Coroteni, locuința Nr 1 (sec. VI—VII e.n.).

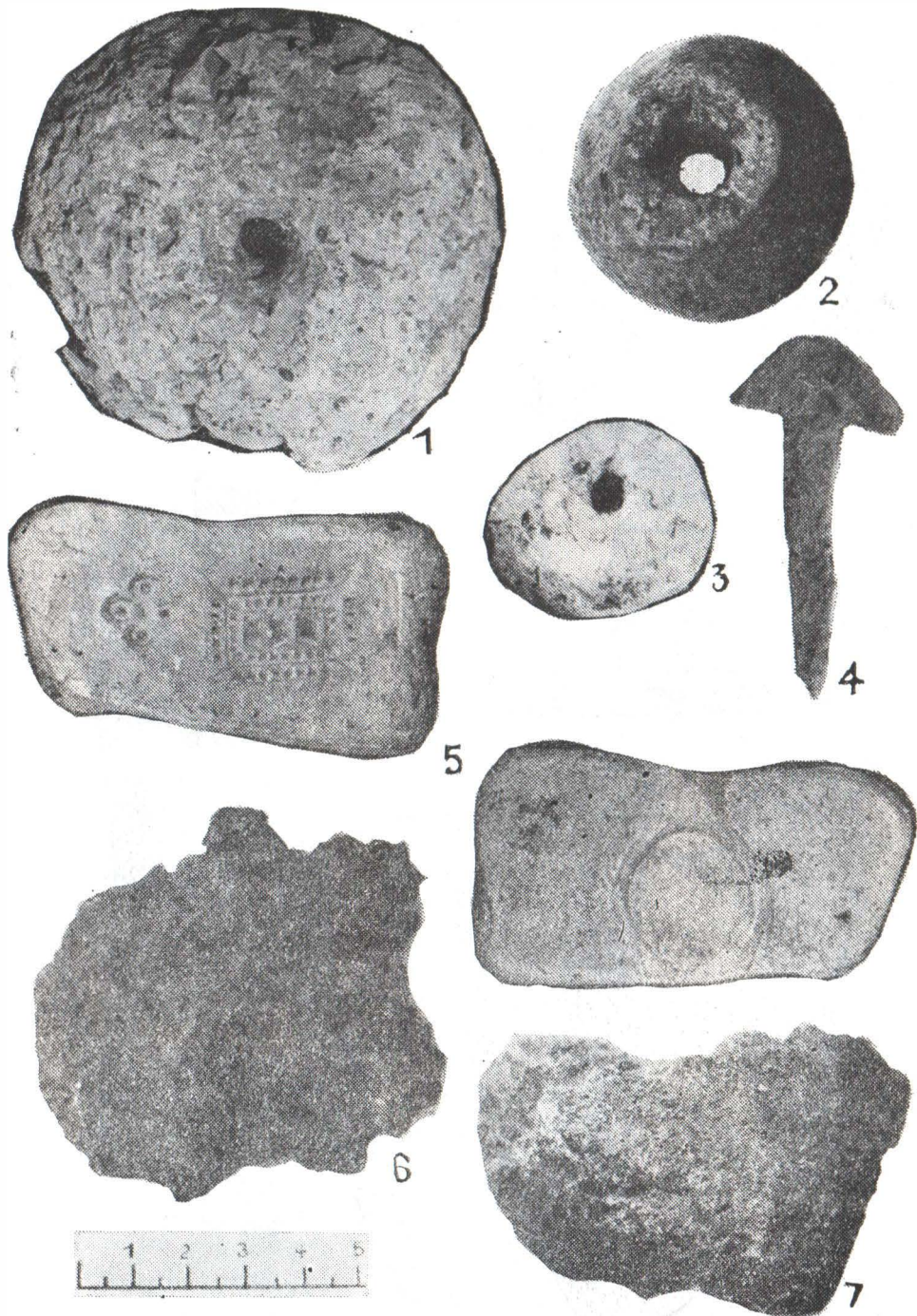

Fig. 27 — Palanca. 1. Rișniță din conglomerat calcaros; 2. fusaiolă, locuința Nr. 3; Coroteni. 3. fusaiolă; 4. piron de fier, lupă de fier (locuința Nr. 1); 7, lupă de fier, locuința Nr. 2; Răcoasa. 5. tipar de piatră pentru poaloabe (sec. VI—VII e.n.).